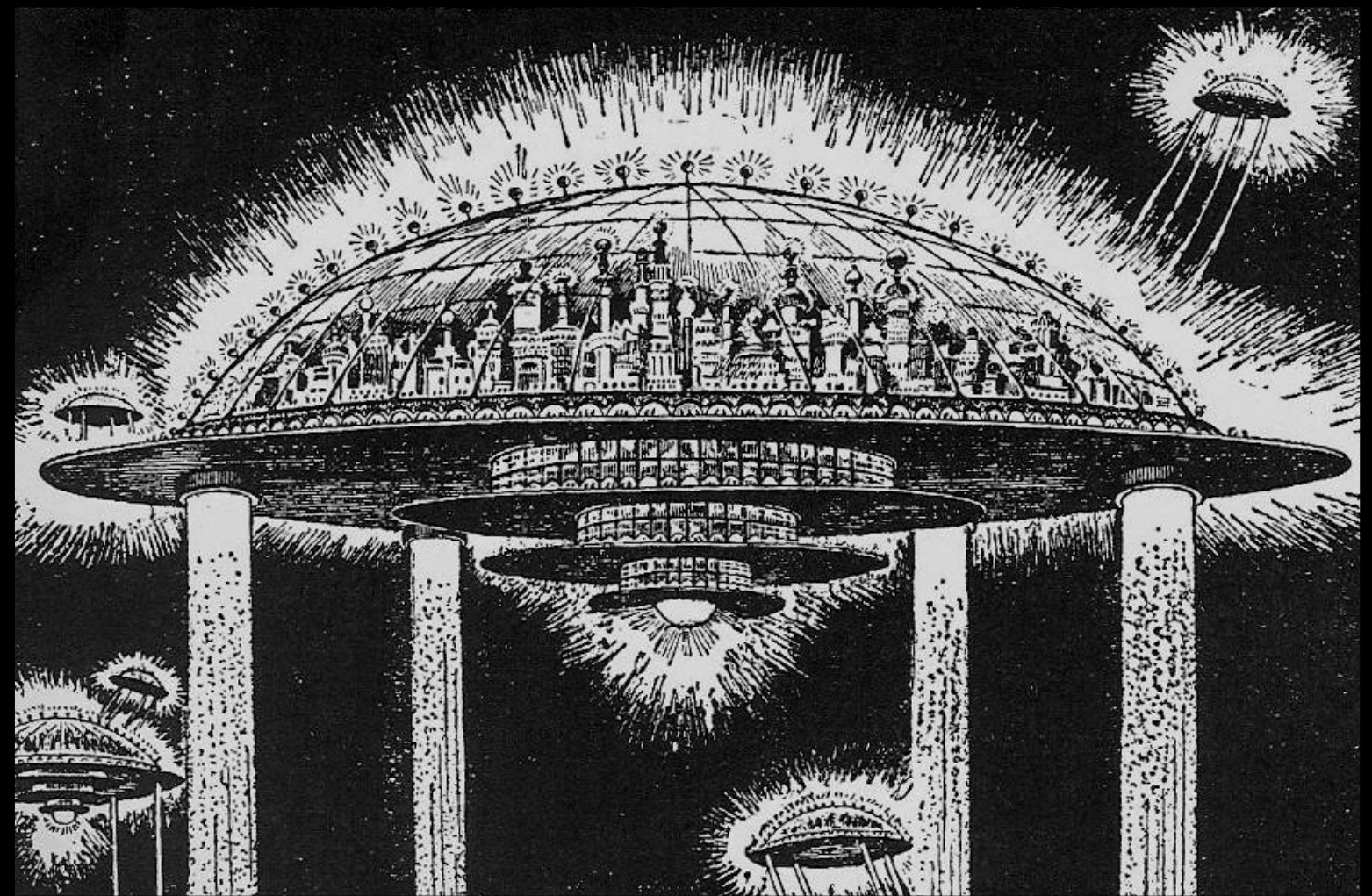

Onafhankelijk studententijdschrift van de Vrije Universiteit Brussel
Gratis en onbetaalbaar sinds 1983
Afgiftekantoor 1050, Brussel 5

de Moeial

December 2010 - Januari 2011

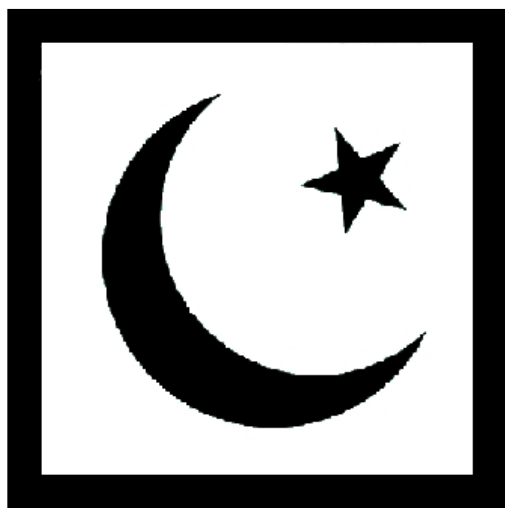

- De VUB vs. de toekomst
- Islamkritisch, interview met Sam van Rooy
- Mirrors, pedant muzikaal?
- + Fictie, satire & aliens!

december 2010 - januari 2011 : inhoud

Pagina 6

Pagina 22

Pagina 30

3. **Edito!**
De VUB vs. de toekomst!
Hoofdredacteur
4. **Onderwijs: kortnieuws**
5. **De ultieme gps voor hoger onderwijsinstellingen**
Om zich te oriënteren staat men best stil
Ruben Claesen
6. **Juridisering: trop is te veel**
Interview
Ruben Claesen
8. **Generatiekloof 2.0.**
Oxo vs. de iPhone
Nathaniël Bovin
10. **Het nieuws van morgen, Eindejaarseditie!**
Satire
Kenneth Pontzele
12. **Is er leven na de unif?**
Enkele werkervaringen gesprokkeld voor U
Jeroen Derkinderen
14. **Sportieve verlangens**
Over de kunst van het zichzelf te buiten treden
Maarten Colette
16. **Het cultuurparadigma**
Of hoe wij alles cultureel vertogen
Jurgen Masure
18. **De rede als onmisbaar instrument**
Waarom het vrijdenken essentieel is in onze samenleving
Ischa Lambrechts (Voorzitter Studentenraad VUB)
20. **Spiegeltje Spiegeltje aan de wand ... : Mirrors!**
Interview (Muziek)
Piet Van de Velde
22. **Islamkritiek: iemand trek in doodsb bedreigingen?**
Interview
Ruben Claesen
24. **Eikel**
Fictie
Lotte Beckwé
25. **De verhaaltjesschrijver, deel III : slot**
Fictie
Jeroen Derkinderen
26. **Een toekomst voor ibogaïne?**
Drugs en wetenschappelijk onderzoek
Stéphanie Romans
28. **Harry Mulisch, 1927 - 2010**
Requiem voor een Mulisch
Flor Van Der Eycken
29. **Agenda**
30. **Cafétip**
31. **Colofon - Info!**
32. **Achterflap**

EDITO!

De VUB vs. de toekomst!

DOOR NATHANIËL BOVIN - HOOFDREDACTEUR

De toekomst van de VUB lijkt allerm minst verzekerd, tenminste, als we onze rector mogen geloven. De voorbije maand organiseerde onze studentenraad immers een debat over de toekomst van onze Alma Mater. Het optimisme dat de rector hier tentoon spreidde was ongeveer evenredig met de opkomst van de studenten. Deze laatsten lijken niet echt wakker te liggen van de problematiek, al kan men soms vermoeden dat de actievere studenten op zich niet erg vaak wakker liggen. Drinkgelagen organiseren zichzelf niet.

Op dit debat voerde vooral de rector het woord, al leek het meest geschikte publiek voor zijn ingestudeerde redevoering niet echt in de zaal aanwezig te zijn. De minister was immers op dat moment in Gent druk aan het debatteren met intellectuele zwaargewichten zoals o.a. Siegfried Bracke – gekend om zijn uitvoerige kennis van het onderwijsbeleid in Vlaanderen – en had geen tijd om nogmaals betrokken te worden in dit inmiddels gekend een-tweetje. Dit terzijde, onthouden we dat het de politiek is die de VUB nekt. Sympathie brengen we zeker op voor het standpunt van onze rector, enige vragen bij het platform blijven echter hardnekkig hangen. Het ziet ernaar uit dat de VUB op korte termijn op zwart zaad zal komen te zitten. De hervormingen die deze situatie in de hand hebben gewerkt werden de voorbije jaren natuurlijk uitvoerig door dit blad besproken, maar net als men slechts een maal in dezelfde rivier kan baden, is er een beperkte houdbaarheidsdatum voor zulke redevoeringen.

Yves Desmet karikaturiseerde het betoog van de rector als een Asterix en Obelix verhaal, zij die wat langer de situatie volgen weten ongetwijfeld dat het in de wandelgangen als het *Calimero-complex* van de VUB wordt omschreven. Dit neemt natuurlijk niet weg dat de administratieve top een degelijk argument voorhanden heeft en dit bijwijlen treffend weet te fraseren. Echter, zoals men in de muziekwereld best niet blijft teren op die ene hit, kan het ook wenselijk zijn voor onze Alma Mater, om eens een andere noot te laten weerklinken. De *12-bar blues* blijft aanstekelijk, maar ze is niet vernieuwend.

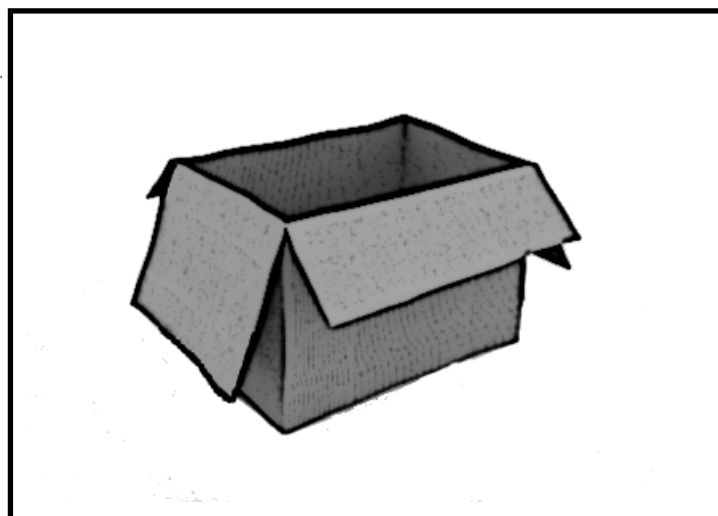
De problematiek is gedeeltelijk een monetaire problematiek, het financieringsdecreet van voormalig minister Frank Vandenbroucke voorziet immers financiering op basis van het aantal studenten ingeschreven aan de universiteit. De voorgestelde rationalisering die onder zijn beleid de toon aangaf is op hetzelfde concept gebaseerd. Men gaat uit van het idee dat elke richting een minimum aantal studenten in de bachelorjaren dient te hebben, om ietwat specifiekier te zijn, op zijn minst 115 studenten. Interessant gezien de hetze rond de overvolle aula's en het feit dat de millenniumstudent blijkbaar niet gediend is van massa-onderwijs. Gelukkig is men op de VUB op dit moment bezig met het ontwikkelen van technologie waardoor toekomstige studenten van op afstand, bekaterd of niet, de les zullen kunnen volgen, wat ongetwijfeld de druk op de aula's zal doen afnemen.

Hoe het ook zij, besparen op het onderwijs is *en vogue* in

Europa. In Groot-Brittannië en Italië kwamen studenten op straat wegens de enorme besparingen die de regeringen aldaar volop aan het doorvoeren is. Tienduizend euro inschrijvingsgeld is natuurlijk geen lachertje. Valt te zien of gelijkaardige scènes zich hier binnenkort zullen herhalen. Het lijkt niet ondenkbaar we ook hier zulke besparingsmaatregelen zullen zien opduiken, of op zijn minst een ballonnetje of twee rond dit thema. Tijd om het model van de Universiteit in Vlaanderen eens te herdenken. Het inherente competitie-model van de huidige financiering doet de student op zich geen goed, op dat punt kunnen we onze rector enkel een overschot van gelijk geven. Onderwijs op massa-schaal biedt geen garantie voor kwaliteit en het herfinancieren van de VUB door hogere inschrijvingsgelden – zoals rector De Knop suggereerde tijdens het debat – werkt enkel als men werkelijk een elite-school voor ogen heeft.

Dankzij Oosterlinck mag de associatie van de KUL dan wel als een olievlek in de golf van Mexico uitdijen, de veranderingen in het hoger onderwijs in Vlaanderen dienen niet schaal, maar onderwijs voor ogen te hebben. Massa-onderwijs, zo is de laatste weken gebleken, is niet waar we naartoe moeten of willen, hoe ongelooflijk aantrekkelijk hoger onderwijs gebaseerd op twee centra ook klinkt. Wie weet, misschien kan technologie op dit vlak ook een oplossing bieden, en niet enkel voor balorige professoren. De kleinschaligheid van de VUB lijkt echter niet het grote probleem, en het zou spijtig zijn moest de rationalisatie er hier een van maken. Hopelijk dient deze universiteit in de toekomst dan ook niet enkel voor het opleiden van de nieuwe – Engelstalige – elite van het Europese continent. Uw favoriete vrijzinnige lijfblad zal het uiteraard op de voet volgen. ⚡

"Het kan ook wenselijk zijn voor onze Alma Mater, om eens een andere noot te laten weerklinken. De 12-bar blues blijft aanstekelijk, maar ze is niet vernieuwend."

Onderwijs, kort!

■ Net als vorig academiejaar probeert de VUB-moslimlobby speciale faciliteiten op de agenda van de studentenraad te krijgen. Aanwezig in het eisenpakket: andermaal de bezinningsruimte en halal voedsel in het studentenrestaurant. Met Nigar Kahya hebben de pleitbezorgers alvast een vertegenwoordiger in de studentenraad in huis, maar verwacht wordt dat het draagvlak binnen de studentenraad van zeer kleine omvang blijft. Wordt ongetwijfeld vervolgd.

■ De rectoren van de Grote Vier (VUB, UA, UGent en KUL) hebben het op een herenakkoord gegooid voor wat betreft de tweejarige master voor humane wetenschappen. Idealiter wil dat zeggen dat vanaf het academiejaar 2014-2015 eindelijk een extra masterjaar geplakt wordt aan de huidige vierjarenopleidingen. Echter, het gaat om een informele afspraak, gemaakt buiten het officiële kader van de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR). Met andere woorden: er staat nog geen letter op papier. Bovendien zouden, alweer idealiter, de dossiers voor de bacheloropleidingen heropend moeten worden, en dat zien de heren rectoren liever niet gebeuren.

■ De Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS) trad onlangs naar buiten met een standpunt over een nieuw accreditatiestelsel en anticipeert zo op de nakende instellingsaudit. Dat is nieuw: vandaag worden de opleidingen immers apart beoordeeld. Grootste zorg van VVS is dat de onderwijsinstellingen problemen gaan krijgen met de visitatiecommissies

omdat hun kwaliteitszorg facultair geregeld is, wat niet onlogisch is, gezien ze steeds op facultair niveau beoordeeld werden. Raadpleeg de website van VVS voor het volledige standpunt.

■ Vanaf het academiejaar 2012-2013 zullen studenten 30 studiepunten van de 180 (16%) mogen inzetten voor vakken in een andere taal dan het Nederlands. Voorheen waren er dat maar 18 (10%). Masters zullen volledig anderstalig genoten kunnen worden, mits in andere universiteiten tenminste dezelfde master overwegend in het Nederlands verstrekt wordt. Volgens VVS een goede evolutie, al blijft de weg naar het streefdoel van 33% van de studiepunten nog lang. Intussen hamert de studentenraad van de VUB op de kwaliteitszorg, die koste wat kost gehandhaafd moeten worden. Zo moet er op toegezien worden dat de kennis van de lestaal afdoende is. De Studentenraad onderzoekt ook of de beoordeling van de taalkennis van de docerende prof opgenomen kan worden in de semesteriële prof-evaluatie.

■ In hogere hoger onderwijskringen krijgt een oriëntatieproef – id est een verbasterd toelatingsexamen – meer en meer weerklank. Via VVS zijn de studentenraden van 's lands Vlaamse gemeenschap aangesproken om hun visie te geven. Ondertussen publiceerde de aan de KUL verbonden denktank Vives (Vlaams Instituut Voor Economie en Samenleving) een toch wel ophefmakend rapport. Een kritische beschouwing dienaangaande is al te lezen op de website van de Moeial.

■ In een open brief in kwaliteitskrant 'de Standaard' stelde Sinardet, samen met een rits andere eminenten, de toekomst van het beleid voor federaal wetenschappelijk onderzoek in vraag. Met name de 'InterUniversitaire AttractiePolen' (IUAP) komen in gevaar bij de komende staats hervorming. Het opdoeken van dit fonds, zou volgens Sinardet & medestanders het samenwerken met de Franstalige gemeenschap (de overkant van het straat) in gevaar brengen.

■ Aan de KUL pleit men voor een "cultuur van internationalisering". Donderdag 25 november organiseerde de universiteit een "Dag van de internationalisering" waarbij studenten en personeel in contact konden komen met hun buitenlandse wederhelften. De KUL en associatiepartners hamerden dan ook op het belang van internationalisering voor Vlaanderen.

■ VVS lanceerde een nieuwe weblog om studentenmobiliteit te bevorderen. Via deze website beschikken alle studenten over de mogelijkheid om hun mening over het beleid te uiten en te communiceren hierover met de minister van onderwijs. Ideeën, problemen, u kiest maar. Nu nog uitkijken naar het actieplan van de minister rond mobiliteit. <http://www.studentineuropa.eu>

■ In het Verenigd Koninkrijk wordt opnieuw gedemonstreerd tegen de geplande verhoging van de inschrijvingsgelden. De studenten bezetten als protest enkele universiteiten. Het plan om de inschrijvingsgelden naar een plafond van 9000 pond (10 000 euro) op te trekken, zou er voor zorgen dat de Britse universiteiten bij de duurste van Europa gerekend kunnen worden.

■ In Italië kwamen studenten op straat om te protesteren tegen de besparingsplannen van het kabinet-Berlusconi. Er staat Italië een besparing van 700 miljoen te wachten in het hoger onderwijs, waardoor een groot aantal jobs op de helling komen te staan. Naast de Senaat werden ook de toren van Pisa en het Colosseum bezet.

De ultieme gps voor hoger onderwijsinstellingen

Om zich te oriënteren staat men best stil

DOOR RUBEN CLAESEN

In de wandelgangen van de vele studentenraden die Vlaanderen rijk is, gaat de oriëntatieproef – of is het oriënteringsproef? – weer vlotjes over de tong. Op initiatief van de Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS) bezinnen statutaire studentenvertegenwoordigers zich over de inmiddels beruchte drop-outcijfers: bijna vijftig procent van alle debutanten van het hoger onderwijs, slaagt niet.

Het is als spreken over de Belgische frank in tijden van de euro. Men weet dat studenten niet meer slagen voor ‘jaren’, maar voor studiepunten. Men weet dat ‘bissen’ een gedateerd begrip is. En toch wordt iedere keer opnieuw gewag gemaakt van de kleine vijftig procent drop-outs om zo eindelijk de oriëntatieproef door de strot van de student te rammen. En waar met percentages gezwaaid wordt, loeren de vergelijkingen om de hoek. Met Nederland bijvoorbeeld, dat maar met twintig procent drop-outs kampt. Dat een inschrijving aan een Nederlandse universiteit gemiddeld 1.800 euro kost, houdt men dan wel stiekem voor zichzelf.

De vraag is maar hoeveel studenten niet (volledig) slagen omdat ze niet op hun plaats zitten. Ongetwijfeld zijn dat er een aantal, en elk voorstel om dat percentage te verminderen moet overwogen worden. De oriënteringsproef is echter geen goed voorstel, en net om zijn hoofdkenmerk: de vrijblijvendheid. Immers, een student beseft zijn slechte oriëntatie pas als het te laat is, als hij zich al georiënteerd heeft.

“*Het bloed vloeit er nooit, de zever des te meer*”, liet Mark Eyskens ooit optekenen toen hij het over België had. Dat geldt ook voor Vlaanderen, zeker in dit debat. Uit dit discours blijkt namelijk het volgende: de studenten die niet al hun credits hebben behaald, hebben zich vergist. Dat is de achterliggende gedachte die heel dit debat geselt. De oorzaken liggen elders, op domeinen waar een oriënteringsproef geen verschil zou maken. Vlaamse beleidsmakers willen die oriënteringsproef om hun eigen falende beleid te maskeren, om de onkunde om secundair en hoger onderwijs afdoende op elkaar af te stemmen, te verbergen. Want daar loopt het spaak: een zesdejaars krijgt geen globaal beeld over de mogelijkheden die hoger onderwijs hem bieden. Het vrije en het GO!-onderwijs lopen elkaar voor de voeten: geen collegeleerling die weet dat de VUB de richting agogiek herbergt, en atheneumstudenten moeten via lippendienst horen dat aan de KUL pedagogie een mogelijkheid is. Ontzuiling, wij? Wat blijft Vlaanderen op onderwijsgebied een kleine, kleine regio. Hoe graag willen we ons niet meten met de grote universiteiten, terwijl de Vlaamse hoger onderwijsinstellingen elkaar zelf het licht in de ogen niet gunnen, tenzij om elkaar te verblinden.

Maar ook de instellingen zelf treft schuld. Interessant zou een onderzoek zijn dat het aantal drop-outs meet die door administratieve rompslomp een incorrect jaarprogramma hebben toebedeeld gekregen, en daar het slachtoffer van zijn geworden. Zeker aan de VUB zou dat voor opzienbarende resultaten zorgen.

"Het bloed vloeit er nooit, de zever des te meer."

De studentvriendelijkheid is dan ook ver zoek, voor eerste bachelors des te meer. Zo kregen onder meer de eerstejaars rechten dit jaar via mail te lezen dat zij “zelf de verantwoordelijkheid dragen” voor hun jaarprogramma. De hele faculteit Rechtsgeleerdheid moet het rooien met 1 (!) studietrajectbegeleidster die verzuipt in de registratie van de jaarprogramma’s van 1600 studenten; tijd om vragen te beantwoorden in verband met specifieke trajectplanning, heeft zij niet. En als een student politieke wetenschappen in november beslist om over te stappen naar rechten, kan hij niet meer deelnemen aan het examen voor het vak ‘Bronnen en beginselen’ in eerste zit, omdat hij “te veel werkcolleges heeft gemist”. Vervolgens wordt het vak niet meer opgenomen in zijn jaarprogramma, en ziet hij ook de tweede zittijd aan zijn neus voorbijgaan. Resultaat: drop-out, hoewel hij geslaagd is voor alle vakken waar hij een examen voor mocht afleggen. Zo is de kaap van vijftig procent drop-outs snel bereikt.

Een oriënteringsproef zou om die redenen een kaakslag zijn voor de student. Want er zijn diensten zat aan de VUB, die de weifelende student met raad en daad bijstaan. Studiebegeleiding, leertechnieken, advies, *you name it*. Allemaal perfect te regelen op universitair niveau. Conclusie: als een student in zijn eerste jaar niet slaagt, ligt dat slechts in een bepaald aantal gevallen aan een slechte studiekeuze. Andere factoren spelen een grotere rol. Wanneer zogenaamd ‘onafhankelijke’ onderzoekscentra drop-outs dan ook nog eens zien als “*sociale verspilling*” (sic) (Vives-studie van 27 september 2010), is het hek natuurlijk helemaal van de dam. Het wordt tijd dat de beleidsmakers, minister Smet en pleitbezorgster Fientje Moerman op kop, en de instellingen hun verantwoordelijkheid nemen, in plaats van die door te schuiven naar de student. ❖

Juridisering: trop is te veel?

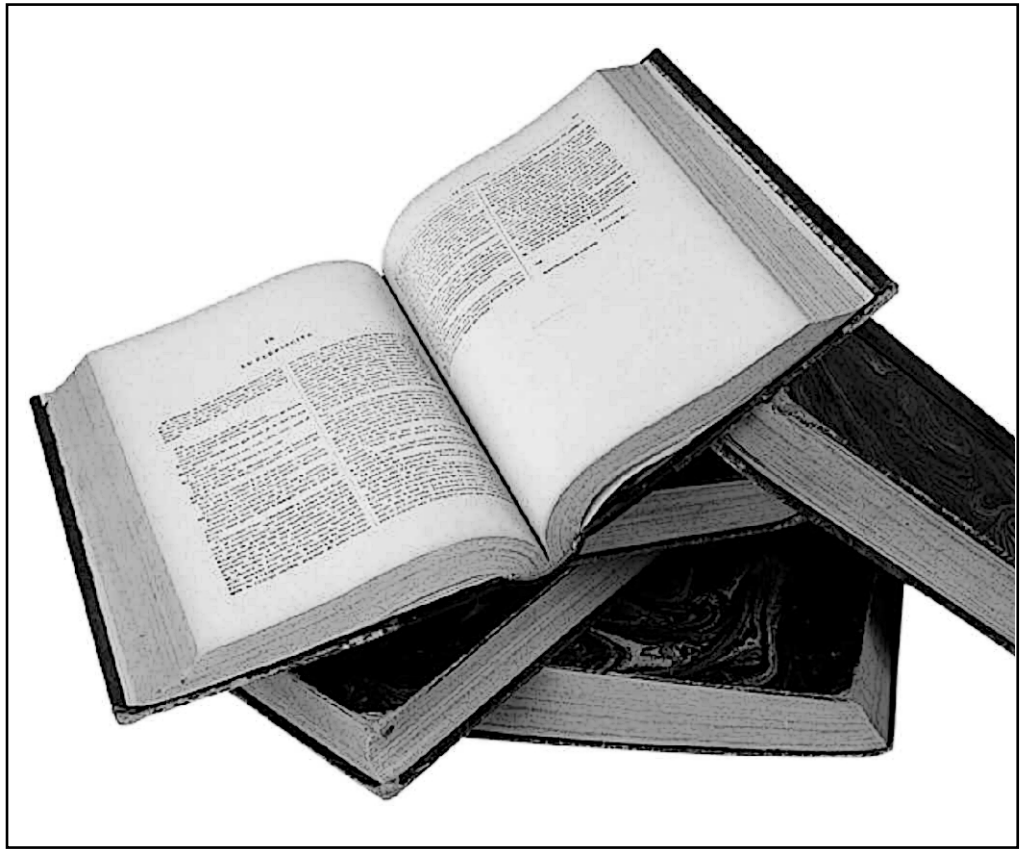
"Van twee dingen wil je niet weten hoe ze gemaakt zijn: worsten en wetten."

DOOR RUBEN CLAESEN

Op de hoek van de Van Ertbornstraat en de Carnotstraat, hartje Antwerpen, bevindt zich de fonkelnieuwe brasserie 'Gustav', de vroegere 'Boerinnekes' en in een ver verleden gelagzaal van de Antwerpse opera. In dat inspirerend interieur (Mahler-jaar, check) en met jazzy trompetgeluid op de achtergrond, ontmoet ik Koen Van Aeken, die het druk heeft. Binnenkort vertrekt hij naar Zuid-Korea, waar hij op bezoek gaat bij een instelling die de wetgeving toetst aan de samenleving, een Grondwettelijk Hof op maatschappijniveau. "Onguitgegeven in het Westen en vreselijk interessant." Jammer toch dat we maar enkele pagina's te onzer beschikking hebben. In het boek Meester over meester? Een probleemverkenning over juridisering en onderwijs belichten tien auteurs de juridisering in de samenleving, met de focus op het onderwijs. Eén van hen is dus Koen Van Aeken, professor rechtssociologie aan de universiteit van Tilburg. Een gesprek.

de Moeial: Juridisering is ontegensprekelijk een proces dat onze maatschappij doormaakt, zo stelt u. Is dat overal zo?

Koen Van Aeken: Het is een fenomeen dat zich vooral voordoet in welvaartstaten. Overheidsinterventie speelt een belangrijke rol, wat verklaart waarom de juridisering sneller om zich heen grijpt in België dan bijvoorbeeld in de Verenigde Staten of in Oost-Europese landen. Maar er zijn bijvoorbeeld ook culturele verschillen. In Japan bijvoorbeeld, al moeten we dan ook een onderscheid maken tussen aan de ene kant het wetgevingsproces, en anderzijds het procederen op zich. In Japan is het heel opvallend hoe beperkt het aantal rechters en advocaten is. Mensen zullen daar veel minder snel geneigd zijn naar de rechter te stappen. Op straat zie je het al: men maakt er geen ruzie in het openbaar. Iedereen lacht er ook. Iemand voor de rechter slepen is er gelijk aan

"Procederen tegen de eigen universiteit kan misschien de studier carrière in gevaar brengen. Je gaat misschien in je eigen vlees snijden."

gezichtsverlies. Dat in tegenstelling tot de claimcultuur in de Verenigde Staten.

d.M.: Wat is dan eigenlijk de grondoorzaak van de juridisering?

K.V.A.: Mijn inziens is dat het rechtsinstrumentalisme. Naarmate de overheid het recht meer en meer zal inzetten als een instrument om beleid vorm te geven en doelstellingen te verwezenlijken, is daar het logische gevolg dat er meer en meer regelgeving ontstaat. Dat verklaart de kwantitatieve toename, maar tegelijkertijd verandert ook de aard van het recht in kwalitatieve termen. Zo had het recht honderdvijftig à tweehonderd jaar geleden vooral een codificerende functie, dus vastleggen

welke regels er in voege waren, terwijl dat sinds het einde van de negentiende eeuw meer een sturende functie is geworden. Als een 'social engineer' probeert de overheid de samenleving te sturen door middel van wetgeving. De bevolking verwacht dat ook van de overheid. Bijvoorbeeld de dollerkoeienziekte: er is een probleem, de bevolking verwacht dat politici meteen optreden en zij doen dat dan door middel van wetgeving. Zo is het probleem dan 'opgelost'. Voor hen houdt het verhaal dan op, terwijl die 'oplossing' dan pas moet beginnen doorwerken in de samenleving. "Van twee dingen wil je niet weten hoe ze gemaakt zijn: worsten en wetten", zei Hugo Vandenberghe (CD&V, senator) ooit.

d.M.: Dat lijkt op de ivoren toren.

K.V.A.: Ja, zo kan je het stellen. Ergens in Brussel worden de wetten gemaakt, vaak heel snel, om te reageren op de heersende noden, zonder dat handhavinginstellingen geraadpleegd worden. Men gaat de effecten op de doelgroepen te weinig na, met als gevolg dat er niet alleen veel regels komen, maar ook nog eens regels die zwaar kunnen doorwegen en in slechte aarde kunnen vallen bij de betrokkenen.

d.M.: In uw essay heeft u het over de Duitse socioloog Gunther Teubner, wanneer u focust op de negatieve gevolgen van het rechtsinstrumentalisme. U heeft het over de ‘gijzeling van de samenleving’: “Bepaalde sociale structuren kunnen vernietigd worden door de erg verschillende werking en organisatie van het al te opdringerige juridische systeem.” Klinkt mooi, maar om welke structuren gaat dat dan in de realiteit?

K.V.A.: Bijvoorbeeld een verliefd koppel dat wil trouwen. Ze beslissen een samenlevingscontract aan te gaan en stappen naar de notaris. Meteen begint die notaris over voorhuwelijkse voorwaarden, verdeling van goederen en echtscheidingsprocedures. Menselijke relaties worden op die manier ingekapseld in een juridisch systeem. Meteen is ook de verbijstering van dat koppel van de gezichten af te lezen. Een ander voorbeeld: zorgverlening aan ouderen. De regelgeving verwacht dat een bejaardentehuis gerund wordt als een bedrijf, en daarin staat de logica van het recht haaks op een gezellig onderonsje tussen de zorgverleners en de bejaarde.

d.M.: Een ander negatief gevolg zijn conflicterende systemen. In uw essay stelt u twee groepen tegenover elkaar: de politieke verzorgingsstaat die opkomt voor een eerlijke inkomstenverdeling, en aan de andere kant de economische spelers op de vrije markt voor wie winstmaximalisatie het uitgangspunt is. “Op die manier wordt de welvaartsstaat verscheurd door systeemconflicten”, zegt u. Is het echter niet de taak van de overheid om, naast het zalven, ook te slaan, om zo het evenwicht tussen de

maatschappij met normen en waarden en de economie met winst oogmerk te vrijwaren? Met andere woorden, is dat conflict niet net goed?

K.V.A.: Dat is wel een terechte opmerking, denk ik. Er is een natuurlijk onevenwicht tussen die twee elementen. Als die in evenwicht zijn, is er natuurlijk geen probleem. Maar dat is al te vaak niet het geval.

d.M.: Gelukkig zijn er ook positieve gevolgen.

K.V.A.: Ja, anders zou het zover natuurlijk niet gekomen zijn. Zo wordt het beleid van de overheid op een bepaalde manier afdwingbaar, het blijft niet bij bepaalde beloften. Ook wordt hetgeen belangrijk is in de samenleving, de heersende waarden, via wetgeving vertaald. Denk maar aan vrijheid, gelijkheid. Recht is meer dan de instrumentele functie, het geeft ook een waarborgfunctie. We geven een stukje van onze soevereiniteit op, en in de plaats krijgen we bescherming en dienstverlening door de overheid. Maar we moeten ons natuurlijk ook kunnen beschermen tegen die overheid.

d.M.: Wat onderwijs betreft is er nog geen spectaculaire aangroei van rechtszaken, bijvoorbeeld examenbetwistingen. Hoe komt dat?

K.V.A.: In onze samenleving zijn er semi-autonome sociale velden, entiteiten die in staat zijn regels te creëren, en die ook zelf te doen handhaven. Een wielierclub bijvoorbeeld, maar ook een onderwijsinstelling. Het zijn zelfregulerende instanties: ze slagen er heel goed in om hun conflicten binnenskamers te houden. Bovendien zien onderwijsinstellingen, die toch een zekere autoriteit hebben, niet graag dat hun gezag wordt aangetast. Ze zullen niet snel ‘toegeven’, lijden niet graag gezichtsverlies. Het is dus sowieso niet gemakkelijk om zo’n procedure te winnen. En daar komt nog bij: procederen tegen de eigen universiteit kan misschien de studier carrière in gevaar brengen. Je gaat misschien in je eigen vlees snijden.

d.M.: Socioloog Mark Elchardus stelde ooit: “De juridificatie moet worden

teruggedrongen omdat zij een beroep doet op een opvatting van de band tussen leerling en school, die al te contractualistisch en consumentistisch is en onvoldoende rekening houdt met de diffuusheid van wederzijdse rechten en plichten. De mogelijkheid om tegen beslissingen van de scholen te procederen, moet drastisch worden beperkt.”

K.V.A.: Ik weet niet of de mogelijkheden om te procederen beperkt moeten worden. We leven in een rechtsstaat, er moet altijd de mogelijkheid bestaan om verzet aan te tekenen bij beslissingen van bepaalde regelgevers, zoals ook een universiteit. Wat er nodig is, is dialoog, overleg, zodat het niet nodig is om extern te procederen. Want als het echt de spuigaten uitloopt met docenten, wordt hij overgeplaatst en zijn vak overgenomen.

d.M.: Zo is Cogen in Gent bijvoorbeeld weggestuurd.

K.V.A.: En hij heeft er zijn aanhangers nog, hè (*gekscherend*)! Zo zie je dat als het echt te erg wordt, de universiteiten wel ingrijpen.

d.M.: Samengevat: de juridisering is goed, maar we moeten de negatieve uitwassen tot een minimum beperken?

K.V.A.: Juridisering is eerder onvermijdelijk. Een normatief criterium zou ik er niet op willen plakken. We moeten leren leven met dat instrumentalisme en de juridisering en inderdaad, de negatieve gevolgen aanpakken. ❗

Meester over meester? Een probleemverkenning over juridisering en onderwijs, uitg. Acco, €20.

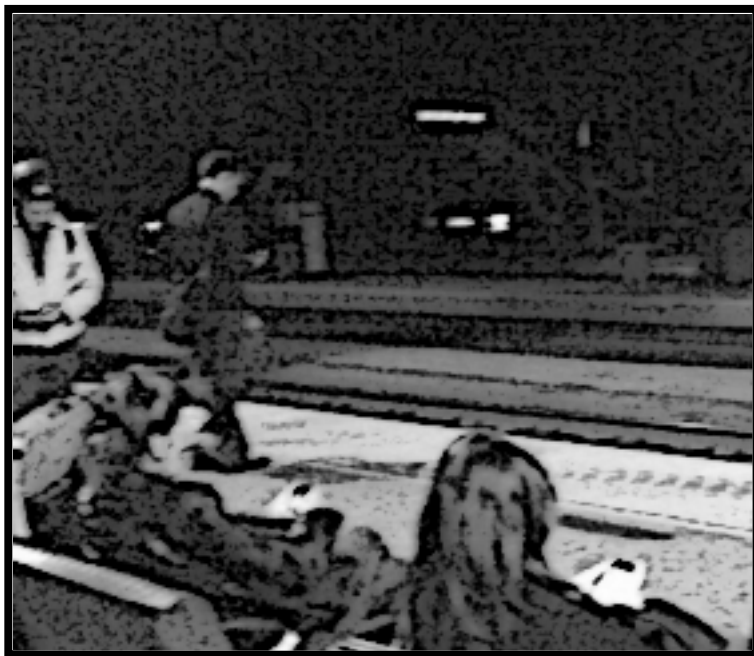
Generatiekloof 2.0.

Oxo vs. de iPhone

DOOR NATHANIËL BOVIN

“Proffen zijn rumoerige studenten beu”. Een kop in de Metro, nog steeds de meest gelezen krant in België. Een tekenende titel voor de mediadiscussie van de laatste weken. Het startschot werd door Knack afgevuurd toen deze enkele weken geleden een nummer uitbracht waar de omslag van schreeuwde: “Millenniumstudent drijft prof tot wanhoop!”. Ook de volgende weken werd er rond dit thema steen en been geklaagd in de verschillende nationale media, van de Corelio-groep tot de VRT sprong men er op. Niets fijner dan even op de nieuwe generatie te kappen, zeker nu de ‘babyboom-generatie’ niet langer de gezalfden van weleer zijn. Uit de uitvergrote discussie lijkt het haast dat de grote kop van jut uiteindelijk de doorgedreven ‘democratisering’ is. Nu iedereen en zijn hond op het hoger onderwijs gaan zitten, voelen sommige professoren en instellingen zich schijnbaar gebruikt, als waren ze een vuile matras.

Een korte bemerking; de nauw observerende lezer zal gemerkt hebben dat de VUB geheel buiten deze polemiek schijnt te staan, dus ofwel trekt onze instelling enkel ongelooflijk welgemanierde studenten aan, of de VUB wordt weer eens schromelijk genegeerd in het ‘Vlaamsche’ media-landschap, mijn excuses voor de *Calimero*. Geïsoleerd is het dan ook weer niet, zelfs de spectaculaire Panorama over het einde van België, met al zijn gezemel over het Brusselse probleem en de weidse Brusselse panorama's, vond het uiteindelijk niet nodig om ook eens aan onze instelling of zusteruniversiteit naar de meningen te polsen. Nu ja, kleinschalig onderwijs is niet bepaald waar het huidige beleid op mikt, al werd het de voorbije weken wel eens als ‘oplossing’ afgeschilderd. Gelukkig dat zulke contradicties enkel

“Als alles even goed gaat, kunnen we binnenkort de les volgen via twitter en facebook, om vervolgens via Wikileaks de gelekte examenvragen te bekijken.”

vervelend zijn wanneer ze in de vorm van een doorgedreven clipshow op *Comedy Central* verschijnen.

Hoe het ook zij, men kan zich moeilijk van de indruk ontdoen dat het hier weer eens een polemiekt rond de jeugd van tegenwoordig betreft. Trefwoorden: erger als vroeger, respect en wie niet horen wil, moet voelen. Om het mei '68-gevoel levendig te houden: “*Cours camarade, le vieux monde est derrière toi!*” Al goed dat vakgroepvoorzitters nog een genuanceerde opvatting laten optekenen, of men zou mogen beginnen twifelen of de academische wereld wel mee is met de tijd. De opgeklopte krantenkoppen lieten echter wel een, om het in *web 2.0*. termen uit te drukken, facepalm (zie afbeelding, *nvdv.*) indruk achter. De genuanceerde reacties die achteraf verschenen ten spijt.

Zoals wel vaker neigden de commentaren dan ook weer eens naar een veroordeling van de ‘alles-mag-attitude’, want het is natuurlijk het gebrek aan respect en discipline die de grote boosdoeners zijn. Auto-kritiek van de betrokken professoren leek dun gezaaid, misschien mag de mogelijkheid dat het onderwijs niet meer aangepast is aan zijn tijd ook wel ter sprake komen. In de interesse van billijkheid, de KUL heeft wel een studie-groep opgericht om millennium-onderwijs te onderzoeken en hun werkmethodes aan te passen. De oude dame van het onderwijslandschap lijkt dan ook beter bij de pinken dan de *Reichsuniversität* van Gent.

Na enkele weken van schreeuwerige koppen, en gezien het geheugen van de gemiddelde Belg niet veel verder strekt dan de geschiedenis van zijn webbrowser, kan men misschien even in herinnering brengen hoe onze volksvertegenwoordigers enkele luttele maanden geleden nog in het nieuws kwamen. Herinnert iemand zich nog de oproer rond onze parlementariërs, die blijkbaar liever pornografische boekjes lezen en twitteren dan te luisteren naar de spreker? Een paar uurtjes *Actua-TV* en u heeft er gegarandeerd eentje gewoon een dutje zien doen. Bij het openen van het parlementaire jaar kon men *professor* Eva Brems ongenueerd zien twitteren, en ze was niet de enige.

FACEPALM

Een handje in eigen boezem van voorgaande generaties zou misschien niet misstaan. A propos, mocht u Carl Devos of gefrustreerde collega's ooit op een symposium een berichtje zien sturen gedurende de uitleg, spreek hen even streng toe. Immers, een respectloos professor is zo mogelijk nog erger dan de, uit de arbeidersbroek geschudde, schoffies die momenteel de toerist uithangen op kap van de gemeenschap.

Dat dit een nieuw fenomeen zou zijn, lijkt een hoogst bedenkelijke hypothese. Dat sommigen hun studententijd met het passeren der jaren vergeten zijn, waarschijnlijker. Laat ik even een citaat aanhalen dat vaak aan Socrates toegeschreven wordt en bij deze discussie onvermijdelijk afgestoft wordt. Het was een uitgesproken hit tijdens de jeugd van de emeriterenden onder onze huidige onderwijzende klasse. Zo zei, zogezegd, Socrates bij monde van Plato via Gijsbert van Hall, en dat allemaal voor Carl Devos zelfs het levenslicht zag: *"De jeugd van tegenwoordig houdt alleen maar van luxe, heeft slechte manieren en veracht de autoriteit. Zij heeft geen respect voor oudere mensen. De jeugd verpraat de tijd terwijl er gewerkt moet worden, schrokt bij de maaltijden het voedsel naar binnen, legt de benen over elkaar en tiranniseert de ouders."* Millenniumstudent, *mon cul*. Met andere woorden, ze houdt van haar laptop, iPods en smartphones, veracht de autoriteit van de welvoeglijke professoren en fluistert tijdens de les. Kortom, de jeugd van tegenwoordig is in vele aspecten gelijk aan zijn

voorgangers, zij het dat enkel de technologie geëvolueerd is. De evolutie van de mens wordt gelukkig nog niet door Apple gestuurd. Enig historisch besef is professoren politicologie toch niet vreemd?

Dat technologie evolueert is nu eenmaal, en daar zullen we met zen allen moeten leren mee omgaan, ook professoren. Als alles even goed gaat, kunnen we binnenkort de les volgen via twitter en facebook, om vervolgens via Wikileaks de gelekte examenvragen te bekijken. Aan uw Alma Mater werkt men, *à propos*, naarstig aan een systeem om de verschillende lessen op te nemen en vervolgens digitaal te verspreiden. Wij bij de redactie kijken al uit naar het eerste videoconferentie-examen.

Kunnen we enige conclusie trekken uit dit hele verhaal? Meest voor de hand liggend; dat millennium als voorvoegsel gebruiken retorisch niet erg efficiënt is. Y2K bleek uiteindelijk ook maar much ado about nothing. Aandacht is evenredig tot het talent van de spreker. Vreemd dat dit bij studenten een probleem is en bij parlementariërs en ander grut van boven de 30 niet. Logisch toch, we kunnen wel stellen dat studenten bezig zijn met hun eigen opleiding, de laatsten zijn enkel verantwoordelijk voor 's lands bestuur en economische welvaart. Ik hoop alleszins dat al deze *2.0 studenten* de facebook-pagina, twitter, .pdf of gewoon een papieren versie van dit eigenste blad in de les van zulke professoren doorbladeren. ❗

Het nieuws van morgen, Eindejaarseditie!

Satire

DOOR KENNETH PONTZEELE

Geruchten over examens ontaarden in paniek.

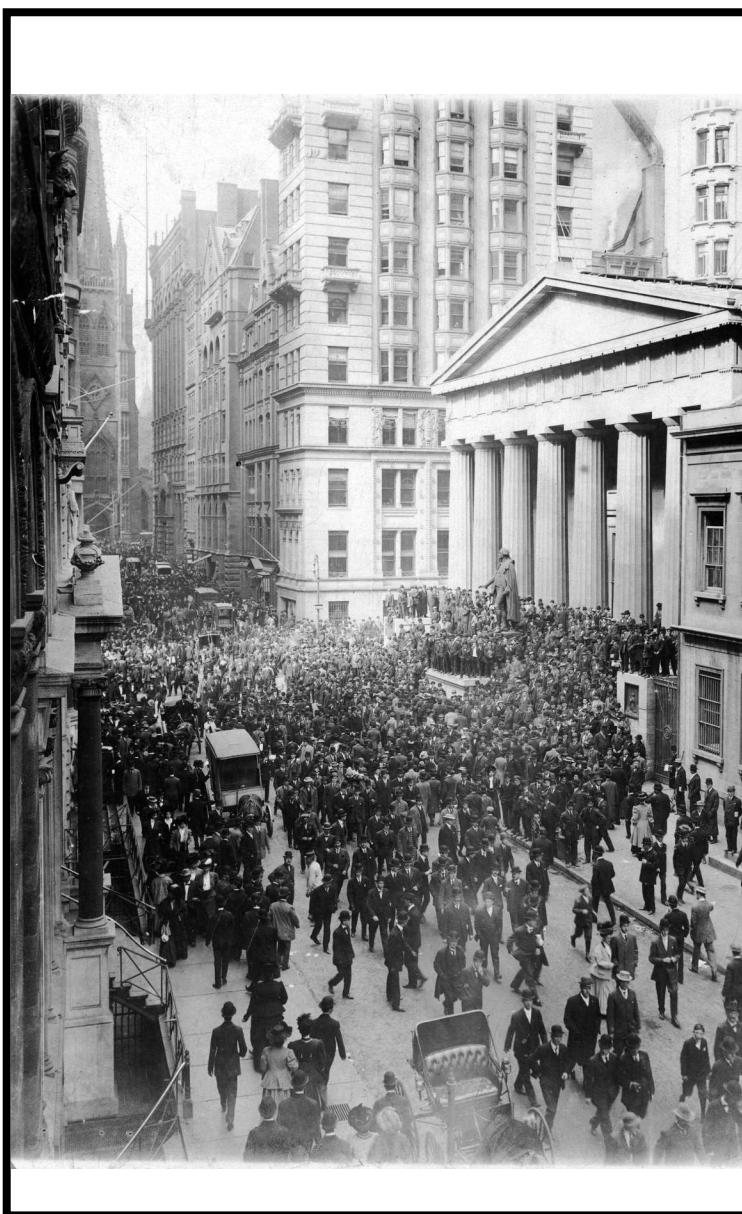
Met de eerste sneeuwvlokken viel recent ook de algehele moraal van de studentenpopulatie. Een eindejaarsunami overspoelde de VUB-campus toen een eerstejaarsstudent, met een naïviteit waarvan de scherpe kantjes duidelijk nog niet afgespoeld waren, zich achteloos informeerde bij een collega over "hoeveel weken les er eigenlijk nog waren". Voor erger voorkomen kon worden, verspreidde het gevreesde antwoord zich dan ook over bijna de hele campus, paniek zaaiend onder een onschuldige bevolking die zichzelf nog wéken had kunnen wijsmaken dat het eerste semester ochgod twee maanden bezig was. "Het is natuurlijk een ongeschreven regel dat men over examens zwijgt tot ze echt niet meer te ontkennen zijn, rond kerstmis of zo, of wanneer je een aula binnenstapt en er niemand anders meer opdaagt, zoiets", getuigde een ernstig verontruste ancien. Nu de geest uit de fles is, probeert iedereen er krampachtig het beste van te maken. De lange rijen aan de VUBtiel zijn helemaal terug, dit seizoen voornamelijk bevolkt door oudere studenten die enkele weken geleden nog wel een week konden wachten met dat boek, de bib begint traagjes terug vol te stromen met ondervoede en overgecafeïneerde studenten en avonden beginnen en eindigen met een variatie van het oh zo vertrouwde mantra: "Dit is de voorlaatste, want morgen moet ik écht beginnen studeren. Echt." Erger nog: deze crisis heeft, het kan u misschien verbazen, ook gevolgen die reiken tot buiten de campus: "Deze voorbarige paniekzaaij is niet alleen slecht voor de studenten, ook de lokale middenstand heeft in tijden van crisis geen nood aan een sterk verminderd, laat staan nuchter cliënteel!", noteerde deze redacteur tijdens recent ondernomen veldwerk. Vergeet u in deze donkere tijden dus door de boeken uw cafébaas niet.

Bezige bijen bij rechts

In een verrassende persmededeling gaf voorzitter Bruno Valkeniers toelichting bij de nieuwe standaarden die hij verwacht van toekomstige leden en werknemers van zijn partij. Als gevolg van de recente mediastorm rondom meneer Debie wil die namelijk dat mensen die in de toekomst de partij vertegenwoordigen, "op z'n minst niet lachen met, of enige vreugde tonen over elkaars terminale ziektes". Beschaamd door dit schandaal is dit natuurlijk een logisch verbod, maar er is meer: vanaf nu is er ook een strikte limiet op het aantal misdaden dat men als personeelslid op zijn conto mag hebben. Gevraagd naar hoeveel misdaden teveel zouden zijn, antwoordde Valkeniers: "Ach ach, we gaan natuurlijk niet iedereen buitensmijten die eens wat leden van een allochtoon gezin heeft gefolterd of de holocaust een beetje heeft ontkend. Maar trop zal trop zijn! En heb ik al gezegd dat we echt niet meer gaan lachen met mekaars kanker?"

"...en heb ik al gezegd dat we echt niet meer gaan lachen met mekaars kanker?"

Afbeelding: Woelige scène bij de VUBtiel

Verder blaasde verenigd extreem-rechts afgelopen weekend verzamelen op een herbronningsconferentie in de parochiezaal van Opgrimbie. Op deze topbijeenkomst van Vlaamse rechtse organisaties genaamd "Wat na de 68'ers?", stelde de fine fleur van de rechterzijde zich de vraag wie, nu de zo verguisde soixantehuitards de pensioenleeftijd bijna in de ogen kijken, het autochtone schrikbeeld van een collaborerende vijfde colonne moet zijn voor een volgende generatie. "Wie moet ik er binnenkort van beschuldigen dat mijn kleinzoon op school multiKULTurele troep te verwerken krijgt? Weet ge wel hoelang '68 al geleden is, meneer? Ik was zelf mor 8 in '68, meneer!", zei een grijzende bezoeker met een Antwerpse tongval, waarna een vermakelijk rijmpje volgde over linkse knaagdieren en hun matten.

Rechtzetting/correcties: "De Standaard doet dat ook"

De redactie van het verguisde en in sommige kringen beruchte studentenmagazine 'De Moeial' - die mij nota bene elke maand dronken voeren en mij daarna voor een toetsenbord dumpen, om met het resultaat het algehele niveau toch min of meer omhoog te krikken - zag zich deze maand weer genoodzaakt

om zich te verontschuldigen voor "slordig werk van de eindredactie", waardoor sommige zinnen abrupt eindigden, de naam van een auteur die anoniem wou blijven (begrijpelijk de auteur van het artikel 'Waarom ik het bad deel met Siegfried Bracke') toch met naam, toenaam en adres verscheen en de vorige Amerikaanse presidentsverkiezingen gewonnen werden door "Borak Aboma". Ook de edele regels der Nederlandse grammatica moesten het gewoontegetrouw bekopen, als we er niet van uit gaan dat de Moeial stiekem in het Afrikaans geschreven wordt. Gevraagd naar een reactie reageerde een gepikeerde hoofdredacteur N. Bovin: "En dan? De Standaard doet dat ook. En zelfs op dagelijkse basis!", waarna uw redacteur alweer hardhandig een halve liter Cara Pils in de handen en een bureaustoel onder de kont geduwd kreeg. ❖

Tot volgend jaar en het beste in barre tijden
Kenneth Pontzeele

Rector verwelkomt de Brussels University Aliens

Is er leven na de unif?

Enkele werkervaringen gesprokkeld voor U

DOOR JEROEN DERKINDEREN

Er moet gezegd worden waar het op aan komt: na je studies ga je (het liefst van al) werken. Dat studeren nog steeds een privilege is, daar staan velen niet bij stil. Onderwijs kan op verschillende manieren geïnterpreteerd worden; het is een voorbereiding op het leven, het is algemeen vormend, het moet je een interessante job kunnen bieden, het moet je een goedbetaalde job schenken. Je studies moeten je een zekerheid geven op je eigen bestaan binnen deze maatschappij. Sociale opwaartse mobiliteit is niet onwelkom. Misschien belangrijker van al, je moet duidelijk weten waar je heen wil, geen evidentie deze dagen. De Moeial ging enkele ervaringen sprokkelen van stagiairs, werkende alumni en een eenzame reiziger.

Afschrikwekkend dichtbij is dat laatste jaar, al zit je nu in je eerst of tweede, vier of meer jaar studeren is eigenlijk niet zo veel, en de wereld van werkende, volwassen, mensen staat om de hoek. Laatstejaars weten niet steeds waar ze aan toe zijn. Vanuit de arbeidsmarkt is men zich hier van bewust: er zijn jobbeurzen

"In de eerste weken besef je al snel dat de onderwezen materie op de universiteit slechts het figuurlijk topje van de ijsberg is."

het hele jaar door, informatiedagen van tal van instellingen worden je om de oren geslagen, informatiesessies voor deze of gene "skill" worden op verschillende tijdstippen aangeboden. Je curriculum vitae moet er niet meer netjes uitzien maar je enthousiasme moet er afdruipe

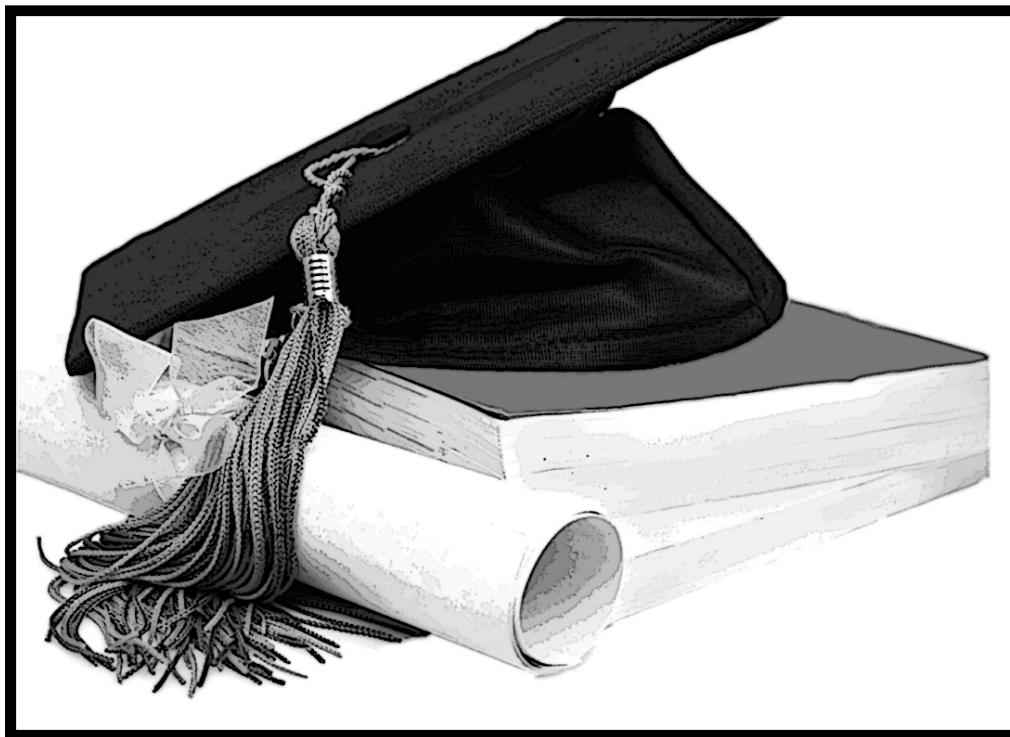
De afstand tussen studie en werk is, zeker op de universiteit erg groot geworden. Universitaire studies zouden niet genoeg gericht zijn op praktijk, is een verwijt dat men vaak hoort. Stages, practica en extra-curriculaire activiteiten moeten de nodige ervaring schenken. Werkgevers hebben ook liever en liever een tweede diploma, buitenlandse ervaring en vijf talen die vlot gebabbeld én gepend kunnen worden. In een globaliserende arbeidsmarkt moet men een en al "challenge" en "opportunity" zijn.

Enkele van de opties om te doen na de studietijd werden reeds aangehaald. Stages en verder studeren liggen erg voor de hand. Gaan werken is zeker een optie, na vier jaar of meer aan de universiteit is het uitzicht naar het doen van concretere zaken en het streven naar onafhankelijkheid een positief maar ook beangstigend vooruitzicht voor sommigen. Werkloosheid is echter geen keuze, al bestaat die mogelijkheid zeker, in deze onzekere tijden is dit ook een optie die men in het achterhoofd moet houden.

De buitenlandse stage

Stijn Van Hummelen studeerde af als master in de politieke wetenschappen, en vond – na enig zoekwerk – een stage aan de Universidad Centroamericana in Managua (Área de Desarrollo Agrario y Rural), Nicaragua, een partner van de Belgische NGO Volens. Van Hummelen interesseerde zich in ontwikkelingssamenwerking en deze vrijwilligersjob lag in het verlengde hiervan. Van Hummelen hield zich in Nicaragua bezig met fundraising, projecten, volgde twee cursussen en volgde de activiteiten in de gemeenschappen op.

De buitenlandse ervaring staat niet alleen mooi op zijn cv: "Wat voor mij belangrijk is aan langere periodes in het buitenland is dat je even afstand kan nemen. Na enkele weken ontwikkel je een schrijfstijl die aansluit bij die van je werkgever, zodat de rode aantekeningen na verloop van tijd in aantal afnemen. Een ander punt waar ik ook snel aan gewend raakte waren de lange dagen. Wanneer er genoeg werk is om je bezig mee te houden, vliegt de tijd en is het rap 8, 9 of 10 uur."

van je vertrouwde habitat. Dat laat je toe om enerzijds onze maatschappij kritisch te bekijken en anderzijds geheel jezelf te zijn in een nieuwe context, althans tijdelijk. Je leven in België wordt vormgegeven door sociale relaties en verwachtingen ten aanzien van je persoon en het is vaak onmogelijk om je daar van los te rukken, een mens wil nu eenmaal bevestiging. Een lang verblijf in het verre buitenland laat je toe te herbronnen en jezelf beter te leren kennen.”

Een goede raad voor onze laatstejaars?

“Laat je niet tegenhouden door angst voor het onbekende. Je past je sneller aan dan je denkt en voor je het weet wil je niet meer terug naar het o zo beminde België. En de familie en vrienden gaan het echt niet zo erg vinden dan je zelf denkt.”

Werken op een advocatenkantoor

Maarten Van Ingelgem werkt nu op het departement sociaal recht in een advocatenkantoor, en houdt zich bezig met het adviseren en juridisch bijstaan van ondernemingen en werkgevers met betrekking tot de rechten en verplichtingen in de verhouding werkgever – werknemer. Van Ingelgem studeerde echter af binnen de afstudeerrichting Europees en internationaal recht, en hij moest enkele vakken aan de VUB volgen om zijn kennis op te krikken. Aanvankelijk was het idee om een zomerstage te volbrengen, en nadien verder te studeren maar hij kreeg een aanbod om voltijds te gaan werken, en daar twijfelde Van Ingelgem niet lang over.

Het eerste jaar verliep voor Van Ingelgem redelijk volt: “Uiteraard zijn er de normale beginnersfouten. Het eerste advies dat ik opstelde kreeg ik terug met de traditionele rode aantekeningen en verbeteringen.” De grootste uitdaging was voor Van Ingelgem onder tijdsdruk kwalitatief werk af te leveren. Zijn opleiding gaf hem een stevige methodiek mee, maar op de werkvloer verliep het anders: “In de eerste weken besef je al snel dat de onderwezen materie op de universiteit slechts het figuurlijk topje van de ijsberg is. Een rechtsbepaling die in je cursus slechts vermeld wordt in een

voetnoot, maakt op kantoor het onderwerp uit van een advies van enkele pagina's. Het belangrijkste is om snel vrede nemen met het besef dat je eigenlijk nog niets weet en dat dit absoluut normaal is. De opleiding aan de VUB heeft me een goede basis gegeven van waaruit ik me nu verder kan verdiepen in het sociaal recht.”

Een goede raad voor onze studenten?

“Wacht niet te lang met te gaan werken! Als je een interessante job hebt, en je doet wat je graag doet, leer je met 1 jaar werken enorm veel bij. Als je graag verder studeert, overweeg het dan om het

te combineren met werken. Zo kan je praktijk en theorie op mekaar afstellen. Het zal dan waarschijnlijk een zwaar jaar zijn, maar de persoonlijke voldoening zal wel groot zijn. Bovendien levert een jaar werkervaring een goede uitgangspositie op om bijvoorbeeld te appliceren voor een universiteit in het buitenland. Maar voor het zover is: geniet vooral van je laatste jaar universiteit!”

Gezocht: m/v, redacteur

Nick Arys en Daisy Van Lissum studeerden communicatiewetenschappen aan onze instelling.

De eerste is nu eindredacteur op de sportredactie van Het Laatste Nieuws, de tweede is nu redacteur bij Test-Aankoop (Test-Aankoop, Test Gezondheid en Budget&Recht).

Beiden vonden al bij al gemakkelijk hun job, ondanks hun dichtbevolkte studierichting: *“het was niet gemakkelijk om iets te vinden wat ik wou doen/ wat in mijn interessegebied of afstudeerrichtingen lag. Er zijn naar mijn mening te veel richtingen en studenten Journalistiek”*, aldus Arys. Hij had aanvankelijk een job bij Het Laatste Nieuws, in 2006, maar door de besparingen moest hij vertrekken. Na een studie aan de VUB en enkele interimjobs kon hij terugkeren naar Het Laatste Nieuws. Door zijn eerdere werkervaring wist Arys wat hem te wachten stond. *“Je maakt de krant en bent 's anderdaags fier op je pagina's die je perfect in orde gezet hebt.”* Van Lissum was ook blij met haar eerdere ervaringen: *“Ik had het geluk dat ik eerst een Bachelor Journalistiek heb gehaald en twee stages heb gelopen bij grote kranten, anders zou ik niet voorbereid zijn geweest.”* Anderzijds wilde zij veel bijleren, initiatief nemen en haarzelf bewijzen.

Een goede raad?

Arys: *“Wees realistisch. Je moet het zelf waarmaken. Je gaat niets in je schoot geworpen krijgen.”*

Van Lissum: *“Doe wat je graag doet. Dan komt alles wel op z'n pootjes terecht.”*

De ingenieur

Aurélie De Coster behaald een master in de ingenieurswetenschappen, werktuigkunde-elektrotechniek. Zij werkt nu bij een klant van Alten, Asco Industries in Zaventem, voor een jaar. Ze werkt er mee aan de productie van mechanische onderdelen voor de luchtvaartindustrie. De Coster koost opzettelijk voor consultancy: *“Het grote voordeel is immers dat je op enkele jaren tijd verschillende projecten in verschillende industrieën hebt uitgevoerd, en op deze manier heel wat brede kennis hebt vergaard.”*

De Coster stuurde verschillende cv's, gedurende verschillende maanden, tot zij het antwoord kreeg van haar huidige werkgever. Zij keek er in het bijzonder naar uit om *“in de praktijk te kunnen omzetten wat we tijdens de studies in theorie gezien hebben!”* Het verschil tussen studeren en werken is voor haar duidelijk: *“Ik leer nu mijn geld beter beheren. Het belangrijkste verschil is verantwoordelijkheid. Als je als student een les mist, een labo verknoeit of op een examen faalt, breng je enkel jezelf in de problemen. Maar wanneer je op het werk vertraging oploopt of een fout*

maakt, zijn de gevolgen niet enkel voor jezelf maar ook voor je collega's.”

Een tip?

“Geniet van het studentenleven! Bij het solliciteren is het niet zozeer je kennis die op de proef gesteld wordt (eens je je diploma behaald hebt is dit op zich al bewezen), dan wel je manier van redeneren, je motivatie om te werken en je communicatievaardigheden.”

Werken? Reizen ja!

Pascal Nosenzo werkte een maand in een marketingbureau, maar de filosofie van de mensen in die omgeving sprak hem niet aan en was niet te vereenzelvigen met zijn eigen wereldbeeld. Wat doe je dan? Nosenzo besloot een fietsreis te maken, van Vancouver tot San Diego. *“Ik ben deze reis begonnen om te achterhalen hoe andere mensen hun leven leiden en wat de mogelijkheden en gevolgen van hun keuzes zijn.”*

Dit is een verhaal dat in uitgebreide versie in De Moeial zal komen te staan. Mensen, en vooral jongeren moeten meer luisteren naar wat ze zelf willen, en welke richting ze op willen met hun leven. Als iemand anders hen kan inspireren, dan is dit mooi meegenomen. ❖

Sportieve verlangens

Over de kunst van het zichzelf te buiten treden doorheen de ander

DOOR MAARTEN COLETTE

Sta mij toe om met een krasse uitspraak aan te vangen. Op 29 juni laatstleden ben ik bij een *liefde-verlies* om het leven gekomen. Geef toe, beslist geen uitspraak die je zou verwachten van iemand die wekelijks, al lopende, zo'n slordige vijftig spreekwoordelijke ommetjes rond de VUB campus maalt en sindsdien de honderd kilometer lange dodentocht te Bornem succesvol beëindigde. *“Das Leben ist diesig”*, zegt Heidegger; een zoeken en tasten dat af en toe verlicht wordt, maar nooit blijvend. Een leven begint vaak opnieuw.

We gooiden hoge ogen toen mijn vaste

trainingspartner en ik in de zomer van het jaar voordien dit – *prima facie* - krankzinnige voornemen ten berde brachten. In de ogen van familieleden en kennissen waren wij op slag van recreatieve, bescheiden persoonlijke records vestigende sportmensen, afgedaald naar de laagste regionen van wat je mentale disfunctionaliteit zou kunnen noemen. En in alle eerlijkheid: ik was het daar roerend mee eens.

Augustus 2010. Vrijdag de dertiende. Voor een afgrond staande, vallen al je zekerheden weg. Dat had wijlen Richard Rorty, zich geheel binnen de heideggeriaanse traditie van het verlies van zekerheden, transparantie en gronding

situerende, wellicht als muziek in de oren geklonken. Ik heb mezelf voorgenomen de honderd kilometer lange dodentocht minzaam te benaderen, met de haar toekomstige eerbied. Niets zo idioot als het verkeerdelijk inschatten van je eigen krachtenpotentieel. Met gadameriaanse bravoure beslis ik mijn oor te luister te leggen bij datgene wat het lichaam me toefluistert. Vier minuten voor het startsignaal, wanneer de schuifelende massa lopers en wandelaars zich in beweging zet, valt mijn plan reeds in duigen. Het kleine jongetje schiet wakker. Maar gelukkig zijn er die andere tweehonderd sportievelingen die de sportieve (mentale?) uitdaging jaarlijks al lopende beëindigen. Weer verkeerd.

Na niet meer dan tien kilometer beweeg ik mij eenzaam langs de Scheldedijken. Op de flanken van L'Alpe d'Huez of op de mythische Tourmalet staan tienduizenden fanatieke wielierliefhebbers op hun wielerveden te wachten. Niet hier. De looper acht dit echter geenszins bezwaarlijk en vindt het integendeel zelfs wenselijk; hij is een zichzelf voortstuwende machine. Het gebruik van de term 'machine' heeft misschien enige duiding. Immers, het zou de bedrieglijke indruk kunnen wekken dat het voltooiën van een dergelijk kunststukje enkel en alleen een zaak van conditieopbouw en het verbruiken van aangepaste voeding zou zijn. Onterecht, maar niet helemaal onbegrijpelijk. De technicus *sensu stricto* vergist zich echter schromelijk. Die 'machine' is in werkelijkheid immers een complex raderwerk waarin de verbinding tussen lichaam en geest van een onwezenlijk groot belang is. Die evidentie is met de intrede van het cartesische denken gedurende een verbazingwekkend lange tijd verwaarloosd doch vindt sedert enkele decennia opnieuw ingang. Met deze breuk heeft zich een fundamentele mentaliteitswijziging voltrokken in de westerse filosofie. Het lijf is niet langer een louter aanhangsel van onze geest, maar is daar een waardevol én autonoom denkend verlengstuk van. Maurice Merleau-Ponty slaat de voor ons zo *fundament-ale* nagel met een aan geometrische precisie grenzende exactheid op de kop wanneer hij zegt dat het lichaam de totale existentie uitdrukt, niet omdat het er een uitwendig begeleide vorm van zou zijn, maar omdat de existentie zich in het lichaam verwezenlijkt. Als overtuigd duursporter ben ik geneigd om bijzonder lang met hem mee te lopen.

Hoe belangrijk het mentale compartiment is, bewijst op bijzonder mooie wijze de verliefde looper. Hij kan die hoedanigheid eigenlijk niet begronden, nu hij zich in een zwevende toestand van opperste bevlogenheid boven het asfalt lijkt te bewegen. Met een boutade wordt wel eens gezegd dat hij zich boven de modale looper verheven voelt, dat de zwaartekrachtprincipes in hem geen toepassing vinden.

De omgekeerde situatie kan een verlamme uitwerking op het lichaam genereren. De glimmende ogen maken dan plaats voor doffe ellende. De soepele tred verandert in een gestaag geschuifel. Wijd

opgetrokken schouders in een gekromde rug. Verhevenheid in overdreven bescheidenheid. En toch, kan het individu in tegenspoed niet juist bewijzen wat het waard is?

Op geheel neoplatonische wijze neemt de looper dat gesternte ter harte. Het is reeds vroeg in de ochtend wanneer hij zich op een langzaam kronkelende landweg in de richting van de eindstreep beweegt. Schijnbaar onverstoorbaar. De gedachtenmolen maalt onophoudend en onverbiddelijk door. Aan de andere kant van de schaduwzijde van abrupt onderbroken geluk situeert zich dat ene voordelige gegeven: de absolute onmogelijkheid pijn te voelen. Gegeven de (emotionele) gestemdheid, is die pijn immers geheel verwaarloosbaar. Dat geduldig doorsijpelende besef, in een harmonieuze combinatie met het onzichtbare wonden helende, bevoogdende karakter van hardlopen *an sich*, maakt het laatste restje adrenaline in me wakker. Het aanvaarden hiervan is de bezegeling van een verbond met iets dat veel groter is dan

ikzelf. *Bis vincit, qui se vincit in victoria.* Zo zou dat ongeveer klinken mocht ik mij op dat moment aan een federale onderhandelingstafel bevinden. Al de rest is kinderspel.

En op geheel verrassende wijze is hardlopen precies hetzelfde als ontluikende verliefdheid. Als ik die eindstreep bereik, dan smelt al het verderfelijke wat hardlopen ooit in mijn hoofd heeft gebracht, als sneeuw voor een brandende zon. Op dat moment heb ik puur goud in handen. Als ik op dat ogenblik deze sport zou kunnen omarmen en liefkozend in het oor zou kunnen fluisteren, dan zou ik zeggen dat ze me tot de gelukkigste mens ter wereld maakt. Dat niets aan haar kan tornen. Dat ze de helderheid van haar ogen en de kleur van haar stem in zich draagt. Dat de looper dat gevoel achteraf niet kan terugroepen, is daar mijns inziens het allermooiste bewijs van. Wellicht kan een liefde die onbezonnen is en die niet wil manipuleren daartoe bijdragen. ◆

Hun cultuur, de cultuur, een cultuur: het cultuurenparadigma

Of hoe wij alles cultureel vertogen

DOOR JURGEN MASURE

Cultuur is hip. 'Cultureel', zegt u? Ja toch. Vandaag lezen we de dingen met een culturele bril. 'Hun' cultuur, de 'politieke cultuur', de 'modecultuur', ach, zelfs de 'Inuït'-cultuur, de 'landbouwcultuur' of, jawel: de 'polonaise cultuur'. Noem maar op, het allesomringende wordt en is cultuurgerelateerd. Nu ja, we leven tegenwoordig dan ook in een kennismaatschappij, waarin een specifieke vorm van weten de toon aangeeft.

Doe de test. Neem een non-fictieboek dat in de afgelopen twee decennia geschreven werd. Neem nu een fluostift. Onderlijn alle woordjes 'cultuur' en stel vast. Het zijn er heel wat. Doe nog een test: ga in de les eens na hoe vaak de docent het woordje cultuur in de mond neemt. Het is zo: we spreken vandaag in een cultuurwoordenschat, zoveel is duidelijk. Maar: hoe komt dat toch?

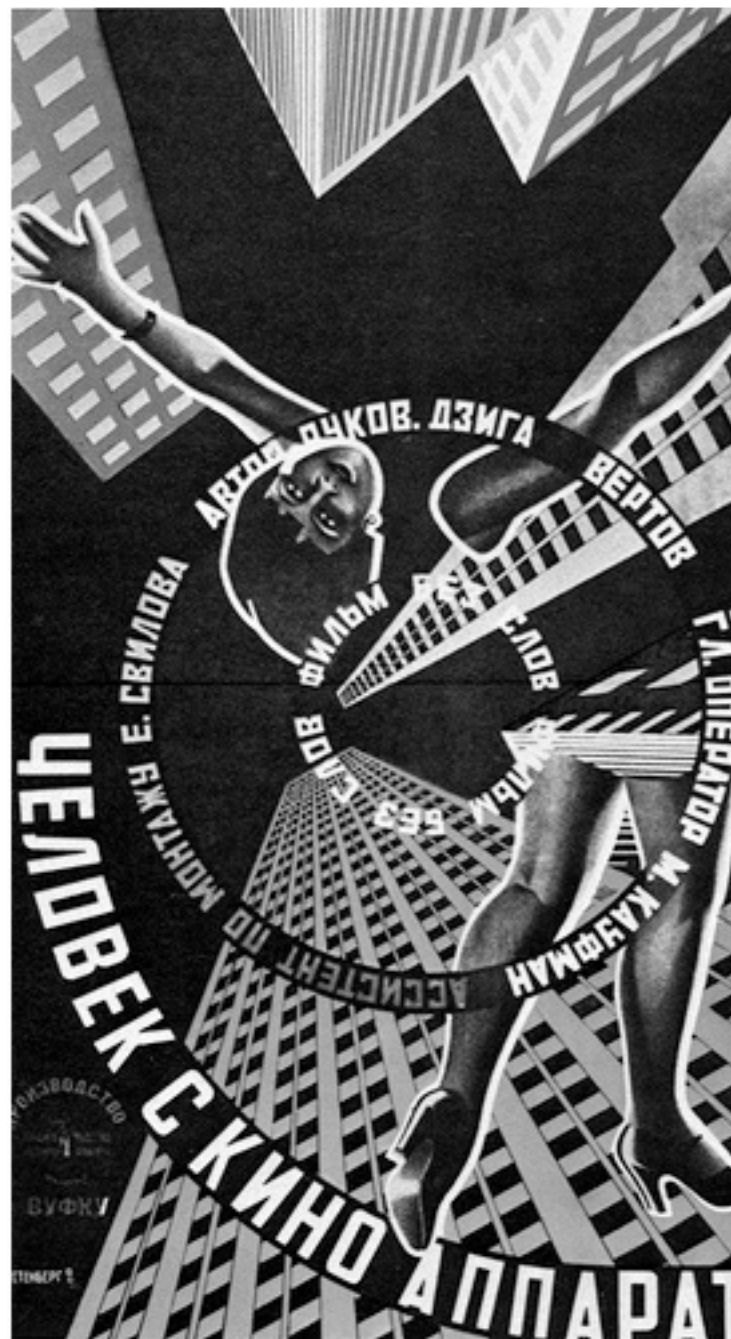
Op 9 november 1989 eindigde volgens Brits historicus Eric J. Hobsbawm de 20ste eeuw. Huh, hoezo? Het Europees communisme kwam ten val en beide Berlijnen werden de hoofdstad van een herenigd Duitsland. Dat zorgde er dan weer voor dat de 'westerling' een nieuwe 'andere' moest gaan zoeken.

Het 'westen' ging op zoek naar een nieuwe manier van zichzelf te definiëren, te identificeren, want je begrijpt jezelf beter door je af te spiegelen tegenover een ander. Vrouw tegen man, jong tegen oud. Of beter: de kapitalist tegen de communist, de vrijzinnige tegenover de gelovige, de westerling tegenover de moslim?

De jaren '80 van de vorige eeuw bleken daarnaast ook van belang in ons economisch en politieke denkbeeld. De toenmalig Amerikaanse president Ronald Reagan en de Britse eerste minister Margareth Thatcher werden bezielers van het neoliberalisme in het Westen.

Het vrijmarktprincipe had de bovenhand, en een doorgedreven privatisering van bedrijven vond plaats. Ook in onze contreien zette dit denken enige voet aan wal. Belgische en Nederlandse regeringsleiders (Guy Verhofstadt, Ruud Lubbers en Wim Kok) effenden zo het pad voor een Benelux-variant van deze strekking.

Daarnaast werd Europa in de jaren '60 en '70 rechtstreeks geïntroduceerd aan een nieuwe, religieuze belevingswereld: de islam. Migrerende gastarbeidersgezinnen uit Noord-Afrika, Oost-Europa en delen van het Midden-Oosten zorgden ervoor dat de Blanke West-Europeaan kennismaakte met Mohammeds onderdanen, en hen ook zo beschouwt: Vandaag - haast 4 generaties verder - spreekt men nog steeds over 'migrantenjongeren' met 'hun' cultuur, 'hun' waarden- en normensyteem, etc.

“Many people today speak of culture on everyday occasions on which twenty or thirty years ago they would have spoken of society”

Van samenleving naar cultuur

In 1993 verscheen het artikel *'The Clash of Civilizations?'*. Dit essay was van de hand van Amerikaans politicoloog Samuel Huntington (1927-2008). Hij poneerde hierin een post-Koude Oorlog wereld, waarin hij de wereld simpelweg opdeelde in 8 grote culturen. Deze zouden in de nabije toekomst onvermijdelijk met elkaar in de clinch vliegen. Huntington richtte zijn pijlen dan ook voornamelijk op de zogenaamde "Islamitische cultuur". En wat gebeurde er nu? De gebeurtenissen van 9/11 en beide Golfoorlogen katalyseerden dit idee alleen maar. Cultuurwetenschapper en mediawatcher Ico Maly van de interculturele organisatie *Kif Kif* heeft het in zijn boek *Cultu(u)renpolitiek* over het reduceren naar een culturele logica, een logica waar elk probleem tot te herleiden valt. Maar het gaat nog verder dan dat.

Ook academisch roerde zich er de laatste halve eeuw heel wat. Disciplines zoals de antropologie en cultuurwetenschappen kregen een vastere, omlinjende vorm. Heel wat denkers, antropologen, cultuurwetenschappers, historici en activisten droegen bij aan het culturele denken op universitair niveau (Mensen zoals Clifford Geertz, Peter Burke, Griselda Pollock, Stuart Hall, Louis Althusser, Edward Saïd,... de lijst is eindig). Allen droegen zij stevast hun meer dan beïnvloedend steentje bij aan dit cultuurparadigma.

"Many people today speak of culture on everyday occasions on which twenty or thirty years ago they would have spoken of society", verhaalt Brits cultuurhistoricus Peter Burke in zijn welgekende boekje *What is Cultural History*. Dat de VUB ons masterprofielen als *"Politieke Cultuur en Praktijk"*, *"Media en Cultuur"* of *"Cultuur en Politieke Filosofie"* aanbiedt, is daarnaast ook veelzeggend.

Ook de media sprongen flink mee op de culturentrein. Cultuurbijlagen (lees de reisbijlagen er maar eens op na), lifestylemagazines (de hele manier waarop mode, kunst en cultuur altijd aan elkaar gekoppeld worden), cultuurwebsites (cobra.be), muziekzenders (de opkomst van MTV en de respons van generatie X-Y-Z),... Kortom: opnieuw fungeerden zij als belangrijke cultuurverspreidende dynamo's. Dat is dat.

Cultuur met grote C

"Onlangs moest ik met mijn ouders mee naar het Magrittemuseum. Mijn god, wat was me dat. Al die onnozele schilderijen met hun dwaze voorstellingen van bolhoeden en appels en vliegende kerels, en ja, ik weet niet. Het boeide mij gewoon niet, hoef ik mij daarom slecht te voelen?"

Och! Cultuurbarbaar - hoor ik je al denken. Iemand die niets of geen interesse vertoont in cultuur (of 'culturen' in het algemeen) wordt door onze cultuurparadigmatische samenleving maar al te vaak op een collectieve rooster gelegd. Gegrild zeg maar.

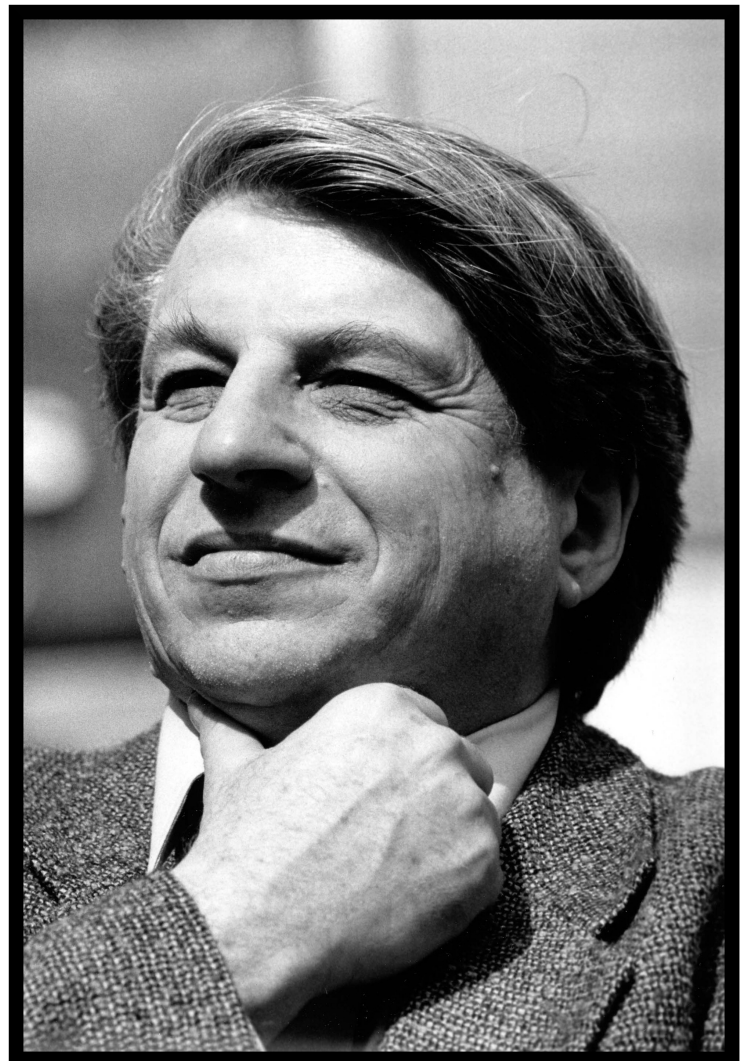
Een wiskundige formule oplossen lijkt haast niet van eenzelfde

orde als de 7 *artes liberales* op te sommen, hoewel wiskunde toch een specifieke vorm van intellectueel vermogen vergt van iemand. Zoiets doen duurt sowieso langer, en we leven nu eenmaal in een snelle maatschappij. BAM-BAM-BAM: het moet snel, gemakkelijk en doordringend zijn (veelzeggend is de toonaangevende commerciële logica binnen de media). Lees in deze maar eens het boek *Consumed: How Markets Corrupt Children, Infantilize Adults, and Swallow Citizens Whole* van de Amerikaans politicoloog Benjamin Barber.

De vraag die zich automatisch stelt, is de volgende: *what's next?* Een technologisch georiënteerd paradigma? Een technisch denken, met een dergelijk raffinement dat alles tracht te omvatten, dat mede door de impact van het internet en software op onze dagelijksheid enigszins kan gedijen?

Niemand kan zoiets met zekerheid poneren. Nooit. Wat we wel kunnen doen is mede vorm geven aan wat komen zal. En het is daarom dat we blijven doorwerken, blijven doordenken. De wereld kan stukken beter, en daar hebben paradigma's niets tegen in te brengen.

Nu ja, we zien wel. ❖

De rede als onmisbaar instrument

Waarom het vrijdenken essentieel is in onze samenleving

DOOR ISCHA LAMBRECHTS

(Voorzitter Studentenraad Vrije Universiteit Brussel 2010 – 2011)

In het tweede semester van dit academiejaar wordt de 'Week van de Verlichting'* georganiseerd. Deze week staat volledig in het teken van het Vrijdenken en wil de hedendaagse jongeren opnieuw warm maken voor het vuur van de vrijzinnige fakkel.

In het kader van de 'Week van de Verlichting' wordt er een essaywedstrijd onder de titel 'Vrijdenken als maatstaf' georganiseerd. Deze essaywedstrijd handelt over de manier waarop het vrijdenken zich in onze samenleving dient te positioneren en te profileren en gaat op zoek naar een pleidooi voor een assertief en kritisch vrijdenken. Vrijdenkers streven naar inzicht en naar waarheidsvinding, ze laten zich uitsluitend leiden door logica en door wetenschap en verzetten zich tegen dogma's en autoriteitsgeloof. De laatste tijd komt het vrijdenken echter onder druk te staan doordat men zich net verzet tegen en kritiek uit op dogma's of gedragingen die hieruit voortkomen. Essentieel voor de vrijdenker is net het kunnen uitspreken van kritiek tegen zulke dogma's en onwaarheden.

Naar aanleiding van de essaywedstrijd kruip ik reeds vandaag in mijn pen en geef een aanzet tot het deelnemen aan deze essaywedstrijd en geef kort weer waarom ik er van overtuigd ben dat het vrijdenken een permanente en complexoze profilering verdient van diegenen die beweren dit gedachtegoed hoog in het vaandel te dragen.

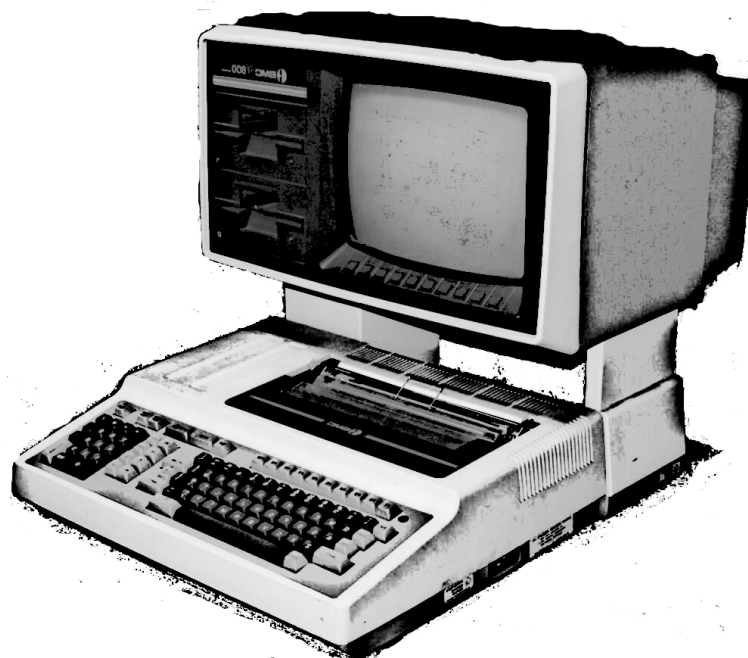
Eigen aan het vrijdenken is het streven naar waarheidsvinding. Essentieel in dit streven is het besef dat geen waarheidsclaim absoluut is. Vele (religieuze) overtuigingen zijn door de eeuwen heen uitgegaan van waarheidsclaims en tal van beweringen die niet in vraag mochten worden gesteld. Nu en dan stond er een enkeling op en bekritiseerde de gevestigde ideeën van die tijd met nieuwe inzichten gevoed door de rede. Het zijn die rede, kritiek en inzichten die geleid hebben tot de vooruitgang in de samenleving. Hoe zou de wereld er vandaag uitzien moest Charles Darwin zijn evolutietheorie niet verspreid hebben die de christelijke zekerheden in Europa op haar grondvesten deed daveren? Denk ook maar aan Giordano Bruno die reeds in de 15e eeuw het idee van een oneindig heelal verkondigde en wegens zijn aanhang bij het docetisme en pantheïsme verkettert werd en hiervoor in 1600 op de brandstapel terecht kwam. Ook Anaxagoras mocht op het verpletterende onbegrip stuiten toen hij rond 500 v. Chr. tegen de heersende ideeën sprak over de zon en de maan en hierdoor beschuldigd werd van het verwaarlozen van religie en zo noodgedwongen op de vlucht moest uit Athene.

Zowel Charles Darwin, Giordano Bruno en Anaxagoras werden door de rede gedreven toen zij op zoek waren naar de waarheid. Het gebruik van de rede tijdens het streven naar de waarheid is

eigen aan de vrijdenker. Tijdens de zoektocht naar de waarheid stoot men vaak op een muur van onbegrip en afhankelijk van tijd en plaats dreigt men hier ook nog voor vervolgt te worden. Zulke reacties komen uiteraard voort uit het gegeven dat tal van gevestigde ideeën en uitgangspunten niet aan kritiek ontsnappen en enerzijds hierdoor mensen zich gekwetst voelen en anderzijds (religieuze/politieke) machtshebbers de basis van hun macht aangetast zien. Desondanks blijft het onontbeerlijk voor de vooruitgang in de samenleving dat vrijdenkers iedere claim van waarheid en geponeerde wijsheid onder de loep nemen en hierop reageren indien deze intellectueel onjuist blijkt.

Van zolang er vrijdenkers bestaan, leven deze op gespannen voet met religie. Dit is ook logisch daar religies en de dogma's die hiermee gepaard gaan de test van de rede niet hebben doorstaan. Bovenvernoemde personen, maar ook nog vele anderen, mochten doorheen de geschiedenis de reactie van religieuze instellingen voelen wanneer dezen aan de test van de rede werden onderworpen.

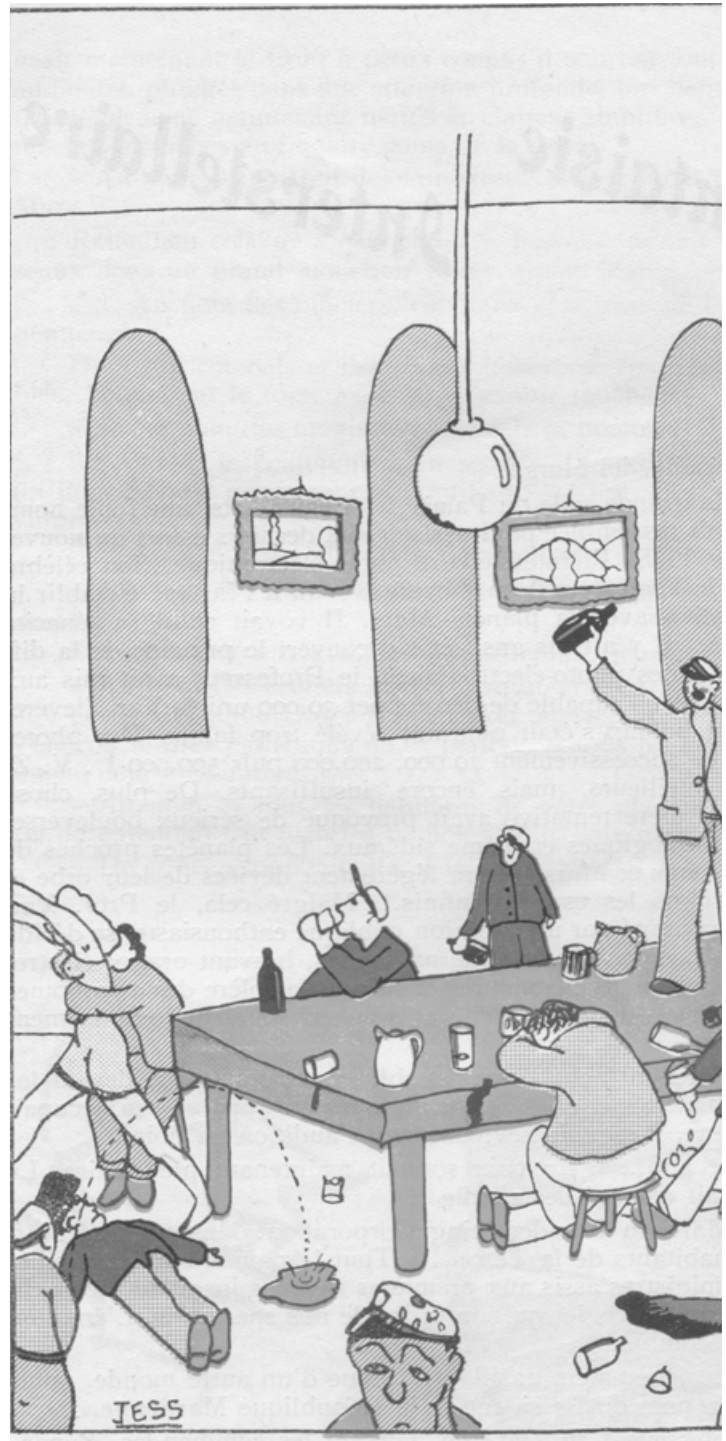
"De Vrijheid van meningsuiting is een conditio sine qua non voor religiekritiek en het is net deze essentiële vrijheid die onder vuur ligt."

Op het Europese continent kwam het gebruik van de rede als maatstaf in stroomversnelling tijdens de Verlichting. Kant, Spinoza, Locke, Voltaire,... staan bekend voor hun geloof in de ratio als motor voor de maatschappelijke vooruitgang. Één die niet mogelijk was – en is – via het totalitaire geloof.

Vandaag merken we echter dat religie terug meer in bescherming wordt genomen met als argument dat het een belangrijke factor is in de menselijke identiteit en moraal. Dit beeld leidt ertoe dat religie gerespecteerd dient te worden. Laten we duidelijk stellen dat vrijdenkers respect opbrengen ten aanzien van hun medemensen, maar dat dit niet betekent dat tevens de denkbeelden die ze er op na houden gerespecteerd dienen te worden (net omdat respect zo belangrijk is, dient het beperkt te zijn tussen mensen en niet voor opvattingen). De volgende quote (deze exacte woorden zijn vaak verkeerdelijk toegeschreven aan Voltaire; het citaat komt uit een boek over en niet van Voltaire en was parafaserend bedoeld ten aanzien van zijn houding over vrije meningsuiting) geeft weer wat ik bedoel: “Ik ben het niet eens met wat u zegt, maar ik zal uw recht om het te zeggen tot mijn dood verdedigen.” Dit citaat geeft eveneens aan dat de vrijheid van meningsuiting onontbeerlijk is voor de vrijdenker. Het is immers een conditio sine qua non voor religiekritiek en het is net deze essentiële vrijheid die onder vuur ligt. Het lijkt wel alsof de vrijheid van expressie aan waarde moet inboeten ten voordele van de bescherming van de gevoelens van bepaalde collectiviteiten. De combinatie van deze relativistische houding ten opzichte van de meningsvrijheid en de beschermende houding ten opzichte van de gevoelens van mensen leidt ertoe dat de terechte kritiek betreffende overtuigingen als onfatsoenlijk en ongehoord wordt beschouwd. Dit heeft op zijn beurt als gevolg dat de vrijdenkersbeweging onder druk komt te staan en niet meer op openlijke wijze naar de waarheid kan streven. De vrijheid van meningsuiting en dus ook het openlijk uiten van zuivere kritiek is onmisbaar voor de vrijdenkersbeweging in zijn zoektocht naar waarheid. Bijgevolg is deze noodzakelijk voor de vooruitgang in de samenleving.

Laten we de rede en het vrijdenken hoog in het vaandel blijven dragen. Enkel het zoeken naar de waarheid brengt vooruitgang met zich mee. Er is geen winst aan het vasthouden aan bijgeloof en onwaarheden. Vrijdenkers moeten zich, via het onmisbare instrument van de rede en de zuivere kritiek, blijven inzetten voor de intellectuele eerlijkheid en verzetten tegen dogma's, onwaarheden en zelfbedrog. ❗

***De ‘Week van de Verlichting’ is een organisatie van het Brussels StudentenGenootschap (BSG), Oudstudentenbond VUB (OSB), Studentenraad Vrije Universiteit Brussel en Studiekring Vrij Onderzoek (VO). Voor alle informatie betreffende de ‘Week van de Verlichting’ (en ook de essaywedstrijd) kan u vanaf midden december terecht op de Esplanade-website.**

Spiegeltje, Spiegeltje aan de wand ...

“Welk studentenboekje en muziekgroepje is pedant?”! (Mirrors)

DOOR PIET VAN DE VELDE

Op een dromerige zomerdag in Brighton ravotten de jolige studenten op het zomerse strand. Alle studenten? Neen, niet alle studenten. Het viertal, dat later aan de wieg stond van Mirrors, hield zich bezig met meer verfijnde zaken. In 2004 durfde **Franz Ferdinand** al eens kwinkslagverwijzing maken naar **Alexander Rodchenko**, maar als we eerlijk zijn moeten we bekennen dat we veel meer fan zijn geweest van het vroege werk van **Varava Stepanova**. Excuses, ik wijk af, maar waar Franz Ferdinand zei, dit is artsy-fartsy genoeg, riep Mirrors: “Neen! Beste futuristen, laten we de pasta verbannen en we gaan pop-noir uitvinden”. Hun songs zoals *Hide & Seek* en *Your Silent Face* zijn zwaar beïnvloed door bands zoals **OMD**, **New Order**, **Echo & the Bunnymen**, ...

Onlangs hebben ze een tour afgewerkt

met OMD. Tijdens hun stop in de Ancienne Belgique hield uw dienaar ze tegen voor een interview.

d.M.: Is het niet een beetje bevreemdend om mee op tour te gaan met een groep, zoals O.M.D., die jullie ontzettend beïnvloed hebben?

James (vocals): Ja, toen we de vraag kregen waren in het begin toch wat sceptisch om daadwerkelijk mee op tour te gaan. We hebben een enorm respect voor alles wat ze gedaan hebben, maar de vraag was of het voor ons wel zo'n goede zet was mee op tour te gaan. Ik denk dat de doorslag was dat we nu onze muziek mochten spelen voor mensen met een gelijkaardige interesse in vrij grote zalen. Het blijft een evenwichtsoefening om nu niet voor eeuwig in het hoekje van OMD-klonen te blijven. Eigenlijk maken wij gewoon de muziek die we zelf willen maken en willen horen.

d.M.: Kom, in de muzikscene van vandaag is het moeilijk toch om compleet je eigen ding te blijven doen, buiten als je naam David Bowie of Lou Reed is.

James: Akkoord, je moet compromissen maken maar wat voor zin zou het hebben moesten wij klakkeloos een tweede Editors zijn of een derde OMD. Nee, mochten we zelfs ooit het idee krijgen om een rauwe rockplaat te maken, dan zullen we dat doen. Ik denk dat het ons ook zo polariserend maakt. Ik weet dat de NME ons bestaansrecht in twijfel trekt omdat we te “intellectualistisch zijn”, maar goed, als we muziek zouden maken om in de NME te staan dan zou er inderdaad aan ons bestaansrecht getwijfeld mogen worden.

d.M.: Zien jullie zelf nog muziek maken op de leeftijd van het gemiddelde OMD-lid?

James: Ik denk eerder van niet. Laat me het zo zeggen het hoeft niet tot die leeftijd. Zolang de passie en de drive er nog is, dan zou ik zeggen: geen enkel probleem, maar popmuziek blijft eerder een *young men's game*. Wie weet stoppen we er volgend jaar mee en gaan we kubustische portretten maken van bomen in het zuiden van Spanje. Wel voor alle duidelijkheid: *(roept duidelijk in de recorder)* We gaan nog niet stoppen, we hebben nog inspiratie en zin genoeg!

Tate (synths): (al lachend) Dank je om mij daar op de hoogte van te stellen. Ik kreeg al wat schrik. Ik zou graag nog een paar tours willen doen en een plaat opnemen, als het even mag.

d.M.: Wat er mij doet aan denken: stop eens met te zeggen dat de zaal waar je 's avonds speelt de beste zaal ooit is. A lie makes baby Jesus cry!

Tate: Zie je wel. Het droop er echt zo hard vanaf.

James: Hahaha, betrapt! Verdorie toch, ik dacht op de voorlaatste dag van de tour eens vriendelijk te zijn tegen de Belgen. Het is nooit goed genoeg, wat een ondankbare stiel.

Tate: Ook eventjes surreëel was het moment toen we net van het podium kwamen en er iemand van hier kwam zeggen dat ze in deze zaal voornamelijk Nederlands praten en niet Frans. Dus ja, zo te zien, James, kan je “bonsoir” of “merci” zeggen. Ook geen goede *move*.

James: Ik denk dat het daarom ook maar goed was dat we maar in het voorprogramma speelden. Nu kunnen we nog zo'n fouten maken zonder dat iedereen er over zal blijven doordrammen. Het warmen maar die sloebbers van het voorprogramma.

d.M.: De soort van pop-noir dat jullie maken zijn de synths essentieel in het maken van niet enkel de melodie van een song, maar ook de textuur. Het enige wat ik me dan afvraag hoe dwaal je niet te veel af van de basis van de song.

Tate: Inderdaad, dat is een vrij moeilijk gegeven, omdat we soms uren kunnen bezig zijn aan iets en soms het bos door de bomen niet meer zien. Ik denk dat voor iedereen, die meer dan één synth gebruikt in zijn groep, het handig is om deze twee tips ter harte te nemen. De eerste is: schrijf eerst eens een goede ruwe schets uit van hoe je song er zou moeten uitzien. Je kan blijven prutsen met Ableton, maar het zal je voor geen meter verder op helpen. De tweede tip is een beetje cynischer: durf weg te stappen van je song. Je kan uren blijven puzzelen aan een song, maar dat zal niet helpen. Ga een pint drinken, dat kan misschien nog meer helpen.

James: Wil jij de Belgische studenten eens niet aanzetten tot drankschap. Laat ze een boek lezen, al dan niet met een glas rode wijn.

d.M.: Het valt me ook op dat zeer ingewikkelde en uitgesponnen arrangementen niet langer in de mode zijn.

James: Men moet ook niet rond de pot draaien. Een song vertelt je wat essentieel is. Deze evolutie is al een tijdje bezig bij 'gitaar'-muziek, merk dat mensen hun solo's schrappen. Het interesseert me niet hoeveel en hoe snel jij met toonladders over de baan kan. Je gaat dan bezig zijn met irrelevante zaken.

"...schrijf eerst eens een goede ruwe schets uit van hoe je song er zou moeten uitzien. Je kan blijven prutsen met Ableton, maar het zal je voor geen meter verder op helpen."

(Ineens begint er iemand buiten de AB te spelen op een elektrische gitaar – het interview wordt even stilgelegd – en ineens begint die man AC/DC te spelen. De AB-security lost het verder op.)

James: Wel van de duivel gesproken.

d.M.: Is het dan wel mogelijk de grens van creativiteit te veranderen.

Tate: Ik denk dat er daarom telkens nieuwe bands komen, want wat er morgen komt is zelfs al gedateerd, dat is een spijtige regel die niet alleen voor ons opgaat, maar voor elke groep. Wat maar goed is, he.

James: Langs de andere kant er zijn ook groepen die hun stempel kunnen nalaten op toekomstige generaties. Kraftwerk, the modern lovers,... . Niet dat we ons zelf al onder die categorie gaan steken, dat zullen anderen moeten uitwijzen.

d.M.: Goed, uitsmijtertje, aangezien iedereen in deze groep toch weet dat ze beter zijn dan de rest erbij, welke groep -dood of levend- zouden jullie graag is willen spelen?

James: Jij bent slecht. Moeilijke vraag. Ik zou gaan voor **Kraftwerk**, maar al

dat Duits zint me dan niet. Zet me dan maar in de teletijdmachine naar de periode van **Andy Warhol's Silver Factory**. De stijl van de eerste plaat van de Velvet Underground klinkt aantrekkelijk. Ik ga al beginnen te kijken naar een 'chanteuse' om Nico te vervangen. Oh, wacht bij nader inzien, laat Nico met haar driewieler spelen. (Nico is gestorven, *nvdr.*)

Tate: Ik denk dat ik gewoon dan een nieuwe groep zou oprichten. Om de rest een lesje te leren. ❖

MIRRORS:
Hide & Seek
Skint Records

Islamkritiek: iemand trek in doodsb bedreigingen?

"Hier hebben de verlichtingsfiguren kunnen doorbreken, daar zijn ze gevlucht."

DOOR RUBEN CLAESEN

In een trendy loungebar vlakbij het treinstation Antwerpen-Berchem zit Sam van Rooy tegenover mij. Net terug van een fitnesssessie en bijgevolg scherp ogend. En scherp, dat is het minste wat er van het lijvige boek 'De islam: kritische essays over een politieke religie' gezegd kan worden. "Vaak krijg ik het verwijt dat we geen oplossingen aanreiken. Dat is dan ook onze taak niet, maar die van de beleidsvoerders." Waarvan akte. In Nederland heeft de bundel al heel wat stof doen opwaaien, in België wil men liever de vingers niet verbranden en wordt er vooral gezwegen. Onterecht, zo oordeelde de Moeial, zeker nu er concrete plannen zijn voor een Engelse vertaling.

de Moeial: 784 pagina's zijn het uiteindelijk geworden. Daar moet heel wat werk aan voorafgegaan zijn.

Sam van Rooy: Dat klopt. Ik heb samen met mijn vader (Wim van Rooy, nvdr.) de redactie gedaan, en dat was ook absoluut nodig. Het zijn dan ook dertig auteurs. De communicatie met al die mensen, het remediëren en het corrigeren van de essays, hen allemaal op een lijn krijgen, niet in het minst taalkundig, gezien het veelvuldig gebruik van Arabische termen: dat is enorm veel werk geweest. Alles bij elkaar toch een jaar werk.

d.M.: Neem daar nog eens de hetze bij van de afgelopen maanden, zoals de uitgever die het boek plots niet meer wou en de auteurs die voor een schuilnaam opteerden, en u heeft een boeiende periode achter de rug.

S.v.R.: Ik wil daar wel bijzeggen dat er niets is gebeurd waarvan ik geschrokken ben. De uitgever die zich terugtrok was in eerste instantie Acco. Vervolgens was het de Nederlandse co-uitgever Aspekt die nattigheid voelde en liever niet met naam op de cover wilde staan. Ik schrik daar niet van en het heeft me eens te meer doen beseffen hoe nodig dit project was.

d.M.: U schrijft in de inleiding: "Zou Barack Obama al van Neville Chamberlain hebben gehoord? Het doen van concessies aan totalitaire fascistische ideologieën loopt immers altijd verkeerd af; ook al presenteren die zich in een gematigd jasje." Vindt u

een vergelijking met het Duitse nationaal-socialisme van de jaren '30 geen erg gevaarlijk terrein?

S.v.R.: Ik ben het er niet mee eens dat een vergelijking tussen twee perioden niet opgaat. De tijdsgeest is uiteraard totaal anders: we leven vandaag in een vergevorderde, technologische en post-moderne welvaartsmaatschappij. Maar de mechanismen, de fouten die men maakt, blijven dezelfde. Daarom denk ik dat het geen foute vergelijking is van mij. Meer zelfs, het is een vergelijking die standhoudt en zeker moet gemaakt worden. En waarom? De zich in een gematigd jasje presenterende islam is nog gevaarlijker dan het nazisme, want dat presenteerde zich helemaal niet in een gematigd jasje. De islam doet dat wel. Met de islam zitten we met nog een gevaarlijker systeem dan het nazisme. Waar ik dan wel bij moet vermelden dat het Westen nu veel sterker staat dan toen om er tegen te ageren. Maar of men dat doet of wil doen, dat is nog maar de vraag.

d.M.: Het is schering en inslag dat het islamdebat vervalt in de bekende tegenstellingen tussen links-rechts, goed-slecht, wij-zij of superieur-inferieur. Uw inleiding zwemt tussen het recht-voor-de-raap-zijn en het cassante. Is er echt zo weinig nuance mogelijk?

S.v.R.: Uiteraard moet er genuanceerd worden. Daarom is het boek ook zo lang geworden: er zijn veel facetten waarover er veel kan worden gezegd, maar uit alles

moet er een essentie gehaald worden, zoals ik ook in mijn inleiding schrijf. Men spreekt over het katholicisme, het liberalisme,... Al die begrippen bevatten ook enorme strekkingsverschillen. Voor de islam geldt dat ook. Men vraagt mij vaak: "Er zijn toch veel stromingen binnen de islam?" Ik antwoord dan steeds: dat klopt, maar men moet dan ook gaan kijken naar de 1400 jaar islam die we nu achter de rug hebben, en welke strekkingen er daar steeds aan het langste eind hebben getrokken en eigenlijk de toon zetten. Dan kom je al gauw tot het besluit dat het altijd de radicaalsten zijn geweest. De opflakkingen van 'verlichting' zijn er wel degelijk geweest, maar telkens maar heel kort. En daar zie je het verschil: bij ons hebben de verlichtingsfiguren kunnen doorbreken, maar daar niet: ze zijn er moeten gaan vluchten. Om terug te komen op uw vraag: ja, er moet genuanceerd kunnen worden, maar men mag een essentie niet uit het oog verliezen. Ik denk dat we vandaag in een maatschappij zitten waar er te veel 'kapotgenuanceerd' wordt, waardoor men het debat ten gronde uit de weg gaat.

d.M.: De stelling dat de islam vredelievend is, omdat de meerderheid dat is, gaat dus niet op. De minderheid bepaalt immers de richting van de meerderheid.

S.v.R.: Dat klopt. We moeten altijd teruggaan naar de bron. Hoe kan het dat een minderheid in de islamitische wereld de toon toch altijd blijft zetten? Omdat zij de bronnen altijd aan hun kant hebben. Kijk nu naar de Gazastrook: Hamas wordt er voorbijgestoken door bepaalde Al Qaida-gerelateerde bewegingen onder het voorwendsel dat Hamas niet strikt genoeg is. En zij hebben alles om er de bovenhand te krijgen, want de Koran, de hadieth en de sharia staan aan hun kant. Overigens heeft het befaamde mega-onderzoek van John Esposito die radicale moslimminderheid op 7 procent geënquêteerd: dat zijn 91 miljoen moslims, toch ongelooflijk veel in absolute cijfers.

En dan is er nog de oprichting van de OIC (Organization of the Islamic Conference, bestaande uit 57 moslimstaten - inclusief de Palestijnse Autoriteit, *nvdr.*), die in de Caïro-verklaring de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens verwerpt en de sharia vooropstelt: een niet mis te verstane boodschap van de islamwereld aan het Westen. (Ondermeer professor Matthias Storme besteedt uitgebreid aandacht aan de OIC in zijn essay, *nvdr.*)

d.M.: Of ze hebben die bronnen naar hun kant gemanipuleerd?

S.v.R.: Neen, daar ben ik het niet mee eens, want er is heel weinig voor interpretatie vatbaar, hoezeer men ons dat ook probeert wijs te maken. De Koran is een opsomming van soera's, verzen, die gerangschikt zijn volgens lengte, en waarin bijgevolg niet veel lijn zit. Het zijn oproepen. Goed, er zijn wel verzen waarvan men kan zeggen dat ze geopenbaard zijn in Mekka of Medina, dat klopt, maar verder zijn ze onbegrensd in tijd en ruimte. De vier soennitische rechtsscholen, die negentig procent van de moslims huizen, zijn heel duidelijk over wat de sharia nu precies is en wat de oproep tot jihad, de heilige oorlog, inhoudt. Men ziet dat ook aan al die stromingen die iets mystieks uit de islam proberen te puren en het wet- en rechtssstelsel te laten voor wat het is, bijvoorbeeld de soefi's of de Ahmadiyya (volgelingen van islamhervormer Mirza Ghulam Ahmad, *nvdr.*): zij worden vervolgd en hun moskeeën worden in brand gestoken. Net zoals dat gebeurt bij joden en christenen, kijk maar naar Irak. Ze trekken altijd aan het kortste eind en het zijn de sjiëten en de soennieten die al 1400 jaar de toon zetten.

d.M.: Is het dan de taak van de gematigde moslim om zich te distantiëren van de radicalen of sterker nog, de islam af te zweren? Want het is opmerkelijk hoeveel essayisten in het boek een moslimachtergrond hebben.

S.v.R.: Dat is inderdaad een zeer belangrijk punt. Men vraagt me soms of een gematigde moslim geen contradictio in terminis is. Eigenlijk is het dat wel. Ik zal echter de laatste zijn om moslims het recht te ontzeggen om zichzelf zo te noemen, zoals er hier ook de 'culturele katholieken' zijn: mensen die zichzelf katholiek

"Koçak (...) liegt als hij stelt dat de islam een vrouwvriendelijke, zelfs voor joden vredelievende godsdienst is."

noemen, maar niet meer naar de kerk gaan. Zij laten enkel nog hun kind dopen en daar blijft het dan bij. Ik wil hen dat recht niet ontzeggen, maar wat ik hen dan wel vraag is om hun verantwoordelijkheid op te nemen als ze zichzelf nog moslim willen noemen, al dan niet gematigd, en van leer te trekken tegen de radicale stemmen wanneer die zich roeren. Ook hun bronnen, die dat radicalisme ondersteunen, zouden ze in vraag moeten stellen, want dat gebeurt veel te weinig.

Neem nu Selahattin Koçak: schepen in Beringen en ontegensprekelijk een ongevaarlijke, gematigde moslim. Maar wat hij doet is net het omgekeerde: hij gaat de bronnen van de islam verdedigen en sterker nog, hij liegt als hij stelt dat de islam een vrouwvriendelijke, zelfs voor joden vredelievende godsdienst is. Hij zal dat misschien zelf wel geloven, want ik wil hem niet afdoen als een pertinente leugenaar, maar dan is het erg dat mensen

als Koçak niet de wetenschappelijke geest aannemen, zich voornemen om nu eens uit te zoeken hoe het echt zit of het lef hebben om te zeggen: "Die Koran, die hadieth en die sharia, dat is lulkoek, we moeten dat herinterpreteren of er elementen van afzweren." Dat gebeurt veel te weinig en ik stel dan ook in mijn inleiding: ze komen wel op straat tegen de Mohammed-cartoons of zetten heel Borgerhout op stelten als iemand als Nordine Taouil hen daartoe aanzet, maar als een jonge vrouw uit Iran gestenigd wordt... (*verontwaardigd*) Ik heb hier niks gezien, niks. En dat vind ik verschrikkelijk. Dat is een vorm van schuldig verzuim, zou ik zelfs durven zeggen. ❖

'De islam: kritische essays over een politieke religie', Wim & Sam van Rooy (redactie), uitg. ASP, €29,95.

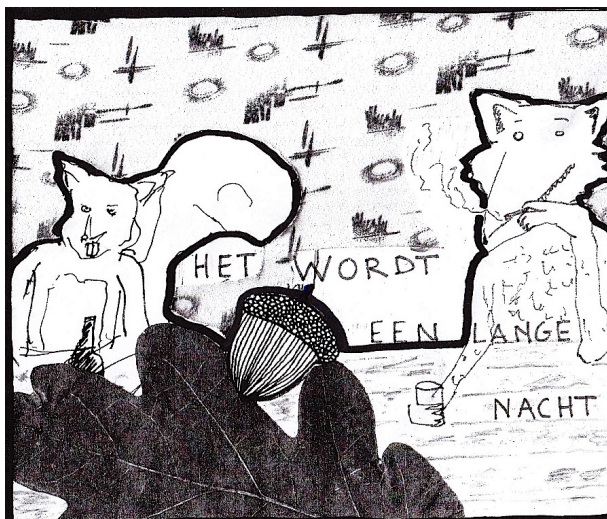
DOOR LOTTE BECKWÉ

Dit verhaal gaat in zekere zin over een nerveuze nieuwsgierige eekhoorn. Het speelt zich af in een enkele ruimte, hoewel de eekhoorn het liever anders had gewild. Over de medespelers valt voorlopig nog niets zinnig te zeggen, behalve dat ze misschien hier en daar wel zullen opduiken. Zoals elk verhaal begint ook dit met 'op een dag'...

... had de eekhoorn zin om een brief te schrijven. Hij besliste deze te richten aan de oude beren, omdat hij wilde weten wat zij wisten over het leven en over kunst. De beren zijn grote verzamelaars. Aan de omvang van hun verzameling kan je aflezen hoeveel aanzien ze genieten binnen de berengemeenschap. De brief was zeer plechtig en wilde allerminst de kostbare tijd van de beren beroven. Er was echter maar een hele kleine kans dat hij een brief zou terugkrijgen. De beren verzamelden namelijk ook kennis. Daarom benadrukte de eekhoorn dat hij hun antwoord onmiddellijk zal vergeten. Toen de avond viel ging de eekhoorn voldaan slapen. Hij had die dag iets heel nuttigs gedaan.

De volgende dag nodigde hij de vos uit. Ze dronken bier, rookten sigaretten en praatten over het leven. "Dag eekhoorn." "Dag vos, wil je iets drinken?" "Ja, een pintje." "Ik heb gisteren een brief gestuurd naar de beren om te vragen wat zij weten over het leven en over kunst. Ik weet wel dat ze me niet zullen antwoorden, maar dan kunnen ze mijn brief alvast verzamelen." "Ja, dat lijkt mij een heel mooi idee." "Wat vind jij eigenlijk van kunst," vroeg de eekhoorn oprecht geïnteresseerd aan de vos. "Kunst gaat mij niet aan," zei de vos, "want zolang kunst er is ben ik er niet en als ik er ben is kunst er niet." "?" "Nee, dat is onnozel haha, ik wilde gewoon iets moeilijk zeggen," zei de vos. De eekhoorn vond dat inderdaad een onnozele opmerking. Met peinzende blik liet hij zich het volgende ontglippen: "de mussen vinden landschapsschilderijen heel mooi en schilderijen waarop kubussen staan afgebeeld heel lelijk." "Ik vind ze allebei verwerpelij," zei de vos, die nogal snel een mening had. "Waarom," vroeg de eekhoorn, die maar al te goed wist dat de vos niets liever deed dan balde stellingen innemen. "Omdat die niet vernieuwend zijn." "Ja, maar in die tijd..." De eekhoorn hield ervan zich te verplaatsen in andere tijdperken en andere dieren, maar beseftte dat hij daardoor vaak zijn eigen oordeel verdrong. De vos daarentegen wilde de wereld slechts gewaarworden vanuit zijn gezichtstandpunt, telkens vanuit een soort nu-moment. De eekhoorn trachtte steeds iedereen te begrijpen, terwijl de vos door iedereen begrepen wilde worden. "Maar kunst gaat net om

vernieuwing. Een schilderij van eeuwen geleden doet me niets. De enige zeggingskracht van voormalige kunst is een negatie. Wat bestaat kan niet opnieuw bestaan. Als een bepaald landschapsschilderij vroeger als kunst beschouwd werd betekent dat slechts dat het op dit moment niet opnieuw kunst kan zijn." "Ja, maar als je nog nooit een landschapsschilderij hebt gezien, dan is dat toch een persoonlijke vernieuwing. En als het je bovendien beroerd, dan is het toch kunst?" De vos keek ietwat afwezig naar de eikel die onder de regie van de duim, wijs- en middenvinger van de eekhoorn onvermoeibaar om zijn eigen as draaide. De vos zei iets zeer interessant. En dat bleef maar duren. De eekhoorn greep naar zijn lege glas en zag er zijn gedachten in weerspiegeld. "Gaat het wel?" vroeg de vos. "Jazeker," zei de eekhoorn. Eigenlijk snapte hij het even niet meer. In gedachten kromp hij ineem en kroop op het hoedje van de eikel. Een onbehaaglijk gevoel van doelloosheid maakte zich van hem meester. Hij rende nergens naartoe.

Hij stond volkomen machteloos tegenover zijn stormende voeten. Hoe meer hij ze trachtte in te tomen des te onstuimiger ze werden en met hen werd het tollen van de eikel wilder en dreigender. "Hoe kan ik mijn voeten nu aan het stoppen krijgen," vroeg de eekhoorn zich luidop af. De vos sloeg het schouwspel gade met een verdacht sluwe blik. Zijn ogen werden hel geel en zijn grijns boezemde de eekhoorn zoveel angst in dat hij zelfs even toegaf aan zijn ongehoorzame voeten. De schouders van de vos kropen hoger en hoger langs zijn oren. "Waarom kijk je zo vreemd," vroeg de vos. De eekhoorn tuimelde van zijn eikel en

kon niets beter bedenken dan: "neen, jij keek vreemd." Oei, nu had hij zich toch wel een beetje stom gedragen. De eekhoorn zette de eikel op zijn hoofd en begon te lachen. Hij was zo blij dat hij zo goed kon praten met de vos. "Wat wil jij later worden?" "Mezelf," zei de eekhoorn, "ik wil mezelf worden." Hoewel de vos dit een lovenswaardig idee vond, wilde hij toch iets anders worden. "Ik wil bemind worden", zei de vos, "door iedereen." "Hoe kan je dat worden?" vroeg de eekhoorn verbaasd. "Dat weet ik nog niet. Ik zal beginnen bij jou. Jij moet vanaf nu mijn minnaar worden." "Nee, dat gaat niet," antwoordde de eekhoorn geschrokken, "ik zei toch net dat ik mezelf ging worden." "Je kan toch ook twee dingen worden." Dat was verwarrend vond de eekhoorn, en vermoeiend. "Als jij me helpt mezelf te worden, dan help ik aan jou om bemind te worden." Dat was een goede overeenkomst. Ze schudden elkaar de hand. De eikel deed plots zeer menselijk aan. Hij leek erg op een negertje met een bolletjeshoedje. De eekhoorn aaide even over het gladde gezicht en besloot stiekem dat het vanaf nu ook zijn vriend was. Hij keek op en voelde zich betrappt toen hij de steelse blik van de vos ontmoette. "Jij bent mijn beste vriend," antwoordde de eekhoorn. ◆

Wordt vervolgd ...

De verhaaltjesschrijver, deel III : slot

Fictie

DOOR JEROEN DERKINDEREN

Wat voorafging: Trevor is een onzekere schrijver die op zoek is naar een genre dat hem ligt. Hij woont in het koloniale Madras samen met zijn gegoede familie. De relatie met zijn vader is zeer gespannen, Chakra, de kok, is een vriend van Trevor.

Trevor was uit zichzelf gekropen, hij had zijn huid van zich afgeschreven. Hij had zijn energie een weg naar buiten laten banen en had op zijn tikmachine uren en dagen gewerkt. Chakra vertelde het steeds opnieuw, het verhaal van prins Ajinth. Hij vertelde het met zulk een geduld; een gave die maar weinig mensen gegeven is. Het was een verhaal dat aan kinderen werd verteld. Hoewel het verhaal zelf erg vredelievend was – al kwam er ook een slechterik in voor – voelde Trevor alsof hij wraak nam op zijn vader, hij haalde het juk van zijn schouders af waar zijn wrokkige gevoelens aanhingen. Mocht zijn vader dit te weten zijn gekomen, had hij wellicht hautain een sarcastische opmerking gemaakt. Trevor wilde dit niet meer.

Chakra liep door de stad naar het huis van zijn ouders en het begon te regenen. Gezien de hitte was het helemaal niet erg dat hij nat werd. Het regende harder en harder, Chakra glimlachte meer en meer, hij lachte en begon te bulderen, hij maakte een ware catharsis mee. De kinderen liepen door de plassen heen, de meesten hadden alleen een broek aan. Een blanke figuur stond zich druk te maken een tiental meter verderop. Het was Anthony, Trevor's vader. Hij deed er alles aan om zijn hemd strak te houden. Hij vloekte, zijn gezicht stond op nors. Trevor keek toe vanuit zijn raam, naar wat hem te wachten stond.

Trevor maakte zijn valiezen. Hij pakte zijn leven in, zijn leven in

Madras. De lichte kleren waren al opgevouwd door de huismeid, hij vroeg zich af of hij deze wel in Engeland kon aandoen. Van wat hij had gehoord, regende het veel en was het in de winter koud. Voor Trevor was hitte een tweede natuur geworden. Heel zijn leven had hij niets anders gekend dan Madras, al was zijn opvoeding en levensstijl Engels, of Schots, daar zijn ouders daar geboren waren. Trevor zou een buitenlander zijn in eigen land. Chakra verliet hen ook, hij had elders werk gevonden. Hij ging aan de slag in een hotel, waar hij zou kunnen leren van de Engelsen, al vond hij zijn eigen eten beter. Hij wilde er ook leren lezen en schrijven.

“Ik zal je af en toe een brief schrijven, Chakra.”

“En ik zal af en toe antwoorden.”

Zo hadden zij afscheid genomen, voor goed, niet meer niet minder; zij zouden elkaar nooit meer terug zien.

Er lag een stapel papieren voor Trevor, op zijn nieuwe bureau in Londen. De regen klopte aan, alsof ze binnen wilde komen. Zijn manuscript was af. Onderaan had hij een pseudoniem geschreven en de naam van Chakra. Een verhaaltje, voor kinderen. Hij vond zichzelf simplistisch, hij maakte zich oeverloos zorgen over wat de mensen, de uitgevers, zouden zeggen. Zouden ze misschien zeggen dat het een inspiratieloos werk was? Want dat was het ook. Het enige wat hij had gedaan was een traditioneel verhaaltje neerpennen. Echter, voor Trevor betekende dit meer. Niet alleen gebruikte hij zijn schrijven als uitlaatklep, ook had hij zichzelf in vraag gesteld. De eenvoudigheid van zijn bestaan, de vloeibaarheid van zijn leven, had hij neergepend.

Trevor bundelde zijn krachten en stuurde zijn manuscript op. En hij wachtte. ⚡

Een toekomst voor ibogaïne?

Drugs en wetenschappelijk onderzoek

DOOR STEPHANIE ROMANS

In de loop van het bestaan van de Moeial zijn er al een heleboel artikels verschenen over drugs. Deze artikels zorgden bij verschijnen vaak voor de nodige ophef en kritiek. Een veel gehoord punt van kritiek gaat over de maatschappelijke relevantie van zulke artikels. De schrijfsels over drugs zouden weinig maatschappelijke relevantie hebben en mensen enkel aanzetten tot druggebruik. Dit artikel heeft niet de bedoeling op deze discussie in te gaan, maar ik hoop indirect toch te bewijzen dat schrijven, lezen en leren over drugs maatschappelijk zeer relevant kan zijn.

Op 23 en 24 oktober jongstleden trokken twee van uw geliefde Moeialredactieleden naar de Universiteit van Amsterdam om aldaar de Mind Altering Science Conference bij te wonen, een wetenschappelijke conferentie over onderzoek naar verschillende geestverruimende drugs zoals LSD, psilocibine, MDMA (het werkzame bestanddeel in extacy), ayahuasca, ibogaïne, etc. Het was deze laatste drug, namelijk Ibogaïne, die mijn aandacht het meeste trok.

Ibogaïne is een hallucinogeen dat uit de wortel van de plant *Tabernanthe Iboga* en enkele andere tropische planten wordt gewonnen. Het heeft in tribale stammen vaak een functie in ceremonies en religieuze rituelen. Eenmaal toegediend bindt de ibogaïne, die wordt omgezet in noribogaïne, met verschillende receptoren en veroorzaakt het onder meer droomachtige hallucinaties. Na een ibogatrip, die wel 24 uur kan duren, heeft het lichaam veel slaap nodig om weer bij te komen. Tijdens de Mind Altering Science Conference sprak o.a. Dr. Anwar Jeewa over ibogaïne en het gebruik ervan in de behandeling tegen drugsverslaving. Hij heeft zelf een afkickkliniek in Zuid-Afrika waar hij verslaafde patiënten behandelt met behulp van ibogaïne. Want wat is namelijk een neveneffect van ibogaïne? Na een ibogatrip heeft de gebruiker geen last meer van afkickverschijnselen en voor een periode van ongeveer drie maanden geen sterke behoefte meer aan drugs. De ibogaïne zelf is niet verslavend en hoeft meestal niet vaker dan twee of drie keer gebruikt te worden.

Het gebruik van iboga tijdens het afkickproces kan een grote omslag betekenen in de manier waarop we drugsverslavingen behandelen. Vaak moeten patiënten nu eerst een aantal dagen *detoxen*, ze mogen dus geen drugs meer gebruiken waardoor het lichaam als het ware een schok krijgt en waar je dus ook ziek van wordt. Dit fenomeen staat bekend als *cold turkey* en is heel vervelend. De drang om te gebruiken wordt door extreme afkickverschijnselen alleen maar erger, wat het afkicken des te moeilijker maakt. Ibogaïne zorgt ervoor dat *cold turkey* tot het verleden behoort en vergemakkelijkt het afkickproces aanzienlijk.

Bovendien neemt het ook de drang naar drugs voor een periode

Tabernanthe iboga

van ongeveer drie maanden weg. Deze drie maanden zijn voor iemand die afkickt cruciaal omdat dit de periode is waarin mensen het vaakst hervallen. Opnieuw biedt een behandeling met iboga hier het voordeel dat de terugvalkans vermindert en mensen meer kans maken om langer *clean* te blijven.

Waarom wordt ibogabehandeling dan zo weinig toegepast en is het zelfs illegaal in België, wanneer het zoveel voordelen biedt? Nu, het moet gezegd worden dat het gebruik van iboga niet zonder risico is. Voor mensen met een zwak hart, hoge bloeddruk of een lever- of nieraandoening is het (levens)gevaarlijk om ibogaïne te gebruiken. Maar dat is geen reden om het te bannen. Sterker nog, dit is juist de reden waarom iboga uit het ondergrondse milieu moet worden gehaald en geïntroduceerd moet worden bij de legale afkickcentra. Daar kan er dan een grondige medische screening plaatsvinden en is er getrainde en professionele medische begeleiding aanwezig voor het geval er iets mis zou gaan.

"Waarom wordt ibogabehandeling dan zo weinig toegepast en is het zelfs illegaal in België, wanneer het zoveel voordelen biedt?"

"Een drug die men vaker moet innemen, moet men ook vaker kopen en levert dus meer winst op. De farmaceutica kiezen dus voor het geld en niet voor de volksgezondheid."

Een andere reden waarom iboga nauwelijks wordt gebruikt is door het stigma dat nog altijd op psychedelica ligt. Hallucinogenen zijn voor veel mensen enge illegale/criminele middelen waar je 'dingen van gaat zien' en de verhalen/mythen over mensen die trippend uit het raam springen doen de reputatie van alle psychedelica geen goed. Het is natuurlijk de vraag of dit stigma terecht is. Desondanks denk ik dat een stigma, terecht of niet, medische zorg niet mag verhinderen.

Alleen omdat hallucinogenen als illegaal gelabeld worden en met een scheef oog worden bekeken, betekent dat nog niet dat we daarom het medisch en therapeutisch potentieel kunnen/mogen negeren. Dat geldt overigens niet alleen voor ibogaïne maar ook voor andere psychedelica die hun medisch nut bewijzen in academisch onderzoek.

Dan is er eigenlijk nog maar een schrijnende reden waarom ibogaïne niet grootschalig onderzocht noch toegepast wordt: de farmaceutische industrie. Het zijn de grote medicijnreuzen met veel kapitaal die onderzoek naar medicijnen kunnen financieren. Zo ontwikkelen ze voor u en mij het beste medicijn met de minste bijwerkingen. Dit doen ze ook voor mensen met verslavingen. Zo is er bijvoorbeeld methadon speciaal voor de arme heroïnejunk. Die hoeft dan geen geld meer te geven aan louche straatdealers maar kan bij de farmaceutische industrie zijn geld dumpen voor een vervangdrug. Want dat is wat methadon doet, de heroïneverslaving vervangen door een methadonverslaving.

Hoewel iboga je drang naar drugs wegneemt, je afkickverschijnselen tenietdoet en minder frequent gebruikt hoeft te worden is er een grote doorn in het oog van de farmaceutische bedrijven: geld. Want ibogaïne wordt zoals gezegd gewonnen uit een plant. En op planten kan geen patent worden aangevraagd. Iboga deelt zijn lot met dat van cannabis voor medisch gebruik. Want geen patent betekent geen winst. Het feit dat iboga dan ook nog eens zo weinig gebruikt hoeft te worden helpt de zaak niet veel verder. Want een drug die men vaker moet innemen, moet men ook vaker kopen en levert dus meer winst op. De farmaceutica kiezen dus voor het geld en niet voor de volksgezondheid.

Het is natuurlijk nog maar de vraag of dit ethisch gezien wel helemaal door de beugel kan. Ik denk van niet en hoop dat de overheid hierin een taak ziet om zelf onderzoek naar iboga en andere middelen die voor farmaceutische bedrijven gepasseerd worden te financieren. Door dergelijk onderzoek mogelijk te maken kiest een regering voor het welzijn van de burger. Het statuut 'drug' dat een of ander middel misschien heeft, hoeft zeker niet te betekenen dat het geen medicijn kan zijn. Want uiteindelijk zijn medicijnen ook drugs, alleen zijn dat dan drugs waar een bedrijf hopen geld aan verdient, terwijl datzelfde bedrijf weigert om een medicijn te onderzoeken en te ontwikkelen dat misschien wel beter en gezonder is voor patiënten.

Zolang de Moeial al bestaat, staan er zo nu en dan artikels in over drugs. Ik denk dat de schrijvers van deze artikels, net als ik, niet zozeer druggebruik onder studenten hebben willen promoten, maar wel mensen de positieve kanten ervan doen inzien. Ik hoop dat ik door dit artikel te schrijven een concreet voorbeeld heb gegeven over hoe 'illegale drugs' vaak veel meer potentieel hebben dan men denkt. Het lijkt mij dan ook niet meer dan logisch om ook naar deze substanties gedegen onderzoek te doen, op dezelfde manier dat er onderzoek gedaan wordt naar andere chemicaliën. Want dat is waar het op de VUB nog meer dan elders om gaat: vrij onderzoek. Ook naar drugs. ⚠

Harry Mulisch, 1927 - 2010

Requiem voor een Mulisch

DOOR FLOR VAN DER EYCKEN

Weinig mensen weten dit, maar de uitdrukking "*Van de doden niets dan goeds*" is in feite een foutieve vertaling van het Latijnse "*De mortuis nil nisi bonum*". Letterlijk zou het credo in kwestie moeten luiden: "Van de doden worde alles ten goede geduid." Een kleine, maar belangrijke nuance, die ook kan verklaren waarom men algemeen aanvaardt dat het niet verboden of ongepast zou mogen zijn om kritiek te leveren op de daden van overleden figuren als daar zijn een Adolf Hitler, een Leopold II, een Caligula of een Herman De Coninck.

U voelt het waarschijnlijk al aankomen: ik ben van plan hier zelf enkele minder aardige woorden over dhr. Mulisch te placeren. Dit doe ik niet om eens lekker 'contrarie' te doen en derhalve indruk te maken op mijn leeftijdsgenootjes (dat is slechts een bonus), maar als een waarschuwing ten opzichte van de beïnvloedbare jonkheid die haar ogen op dit blad laat vallen. We weten allemaal hoe jonge mensen vandaag de dag slechts een half woord over een klassieke auteur hoeven op te vangen op het door hen massaal bekeken televisienieuws om massaal naar de bibliotheek te hollen en zich vervolgens op het volledige oeuvre van de schrijver in kwestie te storten. De talrijke hommages aan Mulisch die op de dag van zijn overlijden volgden kunnen op die manier onschatbare schade aanrichten. Als ik slechts één naïeve jongeling van een dergelijke noodlottige daad kan weerhouden, zullen al die pagina's die ik in mijn middelbare schoolcarrière aan het tactloze symbolisme in "*De Aanslag*" heb moeten spenderen, niet voor niets geweest zijn.

Om dit te verwezenlijken is het vooreerst belangrijk de populariteit van de auteur te verklaren: Mulisch speelde reeds vanaf het begin van zijn carrière behendig in op de gevoeligheden van literatuurrecensenten, zonder deze echter ooit niet in het minste uit te dagen. Hij gaf de nietsvermoedende lezer het warme gevoel zich in een intellectuele ontdekkingsstocht te storten, maar leidde hem in werkelijkheid slechts langs een lijstje verstikkende motieven en obscurantistische verwijzingen. Deze literaire trucjes dienden hetzelfde doel als de complete afwezigheid van humor in zijn verzamelde werk: het feit verbergen dat de keizer niet alleen geen kleren had, maar zich bovendien pijnlijk bewust was van zijn naaktheid.

Daartoe stapelde Mulisch laag na laag op in zijn verhalen, tot niemand - het minste nog hijzelf - meer kon volgen waar het allemaal precies over ging. Een mesthoop mag echter zoveel lagen hebben als er sterren in ons universum zijn, de geur wordt er niet beter van. Bovendien vervulden amateurliteratuurcritici en onbekwame leerkrachten Nederlands voor de particuliere mesthoop van Mulisch de rol van strontvlieg en rafelden zij met veel enthousiasme iedere hoogdravende metafoor uit mekaar, ondertussen collectief klaarkomend bij het knabbelen op de ge-ni-

ale structuur die de auteur in iedere literaire stuip trekking dacht te moeten leggen.

'*De Hubert Lampoo van het noorden*', werd Mulisch wel eens minachtend genoemd: de vergelijking is eigenlijk te mild. 'Woody Allen zonder zelfrelativering' ware gepaster geweest: vrijwel ieder hoofdpersonage dat in zijn werk opduikt, is een doorzichtige proxy voor de auteur: bovenmatig intelligent, onverklaarbaar onweerstaanbaar voor de vrouwtjes en doodsbang voor technologie uitgevonden na de tweede wereldoorlog.

Dat laatste, zijn enigszins potsierlijke neoluddisme, was nog het best te vergelijken met de filosofie van een demente gepensioneerde die er op staat zijn medicatie te blijven bestellen via telegram, ook al heeft de lokale apotheek al lang geen telegraaf meer. Het was bovendien de drijvende kracht achter Mulisch' zogenaamde meesterwerk, '*De ontdekking van de hemel*', het soort boek dat Salman Rushdie zou geschreven hebben tussen twee serieuze boeken door indien hij een zichzelf overschattende puber uit Noord-Holland zou zijn geweest.

Ik hoop desondanks dat Harry Mulisch zijn hoogstpersoonlijke hemel op dit moment aan het ontdekken is. Slechte literatuur is geen zonde - een gegeven waar niet alleen ikzelf dankbaar om ben - en ik heb geen speciale reden om de man een vredige rust te misgunnen. De ontdekking van zijn literaire nalatenschap kan ik daarentegen enkel ramptoeristen van het meest schaamteloze soort aanbevelen. En onbekwame leraren Nederlands natuurlijk, dat spreekt. ❖

Dit artikel verscheen reeds op onze webstek

AGENDA!

Weet u niet wat doen, nu u zo alleen &/of met vrienden in Brussel ronddoelt? Raadpleeg eens onze 'culturele' agenda. Enkele suggesties:

VUB

9 december KultuurKaffee
21u00 Drums are for parades + Manngold
4€

Muziek

4 december, Bozar, Skoda Jazz Festival
20u00 Herbie Hancock "The Imagine Project"
7 december, Bonnefooi
22u00 Rackham
8 december, Botanique
20u Marnie Stern
12 december, AB
Band of Gypsies: Taraf de Haïdouks & Kocani Orkestar

13 december, Sounds (Elsene)
22u00 Master Session Michael Blass
13 december, Botanique
Gonjasufi with full live band
7 januari, De Munt
Concertino: Igor Stravinsky

Film

6 december, Cinematek Baron Hortastraat
9, 1000 Brussel
18u00 Le sang d'un poète, Jean Cocteau,
Frankrijk 1930
7 december, Cinematek
19u00 Mamma Roma, Pier Paolo
Pasolini, Italië 1962.
10 december, Cinematek
21u15 Success is the best revenge, Jerzy
Skolimowski, UK - Frankrijk 1984.
16 december, Cinematek
17u15 Vidange perdue, Geoffrey
Enthoven, België 2006.
22 december, Cinematek

19u00 Insomnia, Christopher Nolan,
USA 2002.

Theater & Tentoonstelling

9 oktober tot 24 april, Jubelparkmuseum
'De etrusken in europa'
€ 8 / € 7
25 november tot 30 april, Hallepoort
'1210-2010 : Marollen, iedereen welkom'
€ 5, €4
15-16 december, KVS
20u30 Capital Confiance, door
Transquinnennal & Groupe Toc
7-15 januari, KVS
20u Barakstad, door Guy Dermul
21-22 januari Kaaitheater
20u30 Oidipous, my foot, door Jan
Ritsema
Tot 23 januari, Bozar
Wim Delvoye, Knockin' on heaven's door
29 januari, KVS
20u Dieven, door Alize Zandwijk

europalia.brasil

“Ze zijn alvast het tegenovergestelde van de Chinezen. Zo joviaal!” Directeur-generaal van Europalia, Kristine De Mulder, keek alvast vol verwachting uit naar begin oktober 2011, wanneer het tweejaarlijkse internationale kunstenfestival Europalia van start zal gaan, om een enkele maanden later te eindigen, ergens in januari 2012. Op de persconferentie in het Egmontpaleis werd op 17 november alvast meer uitleg gegeven. Het concept is veelbeproefd: in tentoonstellingsruimten, concertzalen, musea en galerijen aller landen wordt Braziliaanse kunst voorgesteld aan het publiek. Verwacht muziek, theater, beeldende kunst, dans, literatuur, film,

architectuur, design, carnaval en, hoe kan het anders, voetbal.

Blijkbaar blijft de internationaliseringstendens niet beperkt tot het hoger onderwijs, want ook Europalia waaiert uit, zij het nog bescheiden. Zo zal Europalia ook in Noord-Frankrijk (Valenciennes, Rijsel) en Nederland (Utrecht, Amsterdam) voet aan grond zetten in enkele kunstcentra. Tevens wist Europalia een eerste naam voor Pukkelpop 2011 aan te kondigen: Mauro Pawlowski zal namelijk het podium delen met de Braziliaanse band Cidadão Instigado. Het is maar dat u het weet.

Cafétip van de maand: Dolle Mol

DOOR JEROEN DERKINDEREN & NATHANIËL BOVIN
Lokatie! *Spoormakersstraat 52, 1000 Brussel*

Het is niet de enige bruine kroeg van Brussel, maar de Dolle Mol is wel heel bruin, en heeft een rijke geschiedenis achter de rug. In de jaren 1960 kwamen de linkse ratten er samen en het moest jarenlang haar deuren sluiten en sinds 2006 nam Jean Bucquoy – een van de laatste revolutionairen in België, en frequent pleger van *coups d'état* - de plek over, met steun van toenmalig minister Bert Anciaux.

De prijzen zijn helaas niet meer communistisch, de sfeer en de evenementen die in het café plaatsvinden wel. En zo ook haar

glorieuze verleden niemand minder als volgende illustere personages dronken en pint en zaten in het café: Baader en Meinhof - u weet wel, van R.A.F.-faam - Bob Dylan, Tom Waits, Jeroen Brouwers, Simon Vinkenoog, Ferré en Arrabal. Het café diende ook als bastion voor de Congolese regering in ballingschap, die er frequent hun vergaderingen belegden.

Het interieur weerspiegelt de kleuren van de Belgische natie, al overheerst het rood merkbaar op de andere kleuren. Zoals de affiches op de muur u toeschreeuwen, *la lutte continue!* Het hele café baad in een ongedwongen sfeer. Kijk wel uit voor de grote zwarte kater die het etablissement onveilig maakt. U weze gewaarschuwd. ⚠

Niet tevreden? Probeer het zelf eens! Mail je artikels naar moeial@vub.ac.be. Deadline voor inzendingen : 18e van de maand.

Artikels die onder persoonlijke titel verschijnen reflecteren de mening van de schrijver. Waarschuwing, satire & sarcasme zijn veelvoorkomende stijlelementen.

Colofon

Maandelijks studenttijdschrift van de Vrije Universiteit Brussel

Adres: Triomflaan 35, 1160 Brussel

Mail: moeial@vub.ac.be

Web: <http://www.vub.ac.be/moeial>

+ facebook, twitter, scribd.com

Hoofdredacteur: Nathaniël Bovin

Adjunct-redacteur: Jeroen Derkinderen

Secretaris: Stéphanie Romans

Redactieleden: Ruben Claesen, Olivier Dieleman, Kenneth Pontzeele, Piet Van de Velde, Pieter Jan Van Pevenage

Redactiemedewerkers: Lotte Beckwé, Joachim Bovin, Maarten Colette, Sandro González-Maseda, Ischa Lambrechts, Jurgen Masure, Flor Van der Eycken, Irasema Villarreal & U

Ereleden: M. Magits, Jean-Paul Sartre, Jim Van Leemput, Jan Theuninck

Eindredactie: Nathaniël Bovin, Ruben Claesen, Jeroen Derkinderen, Kenneth Pontzeele, Stéphanie Romans, Piet Van de Velde

- Jaarabonnement: 30 euro
- Rekening: 001-3413182-22
- Vermelding: "DE MOEIAL"
- Stuur uw adresgegevens naar: moeial@vub.ac.be

Oplage: 1400 exemplaren

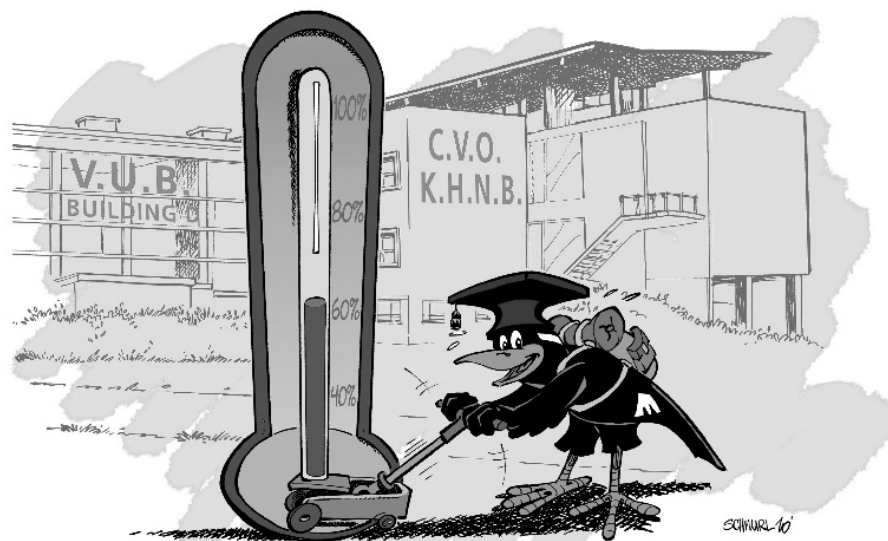
Formaat: 236 mm x 306 mm

V.U. : de Moeial

Info!

Kamer voor Handel en Nijverheid van Brussel
V.U.B. - Lokaal D 1.33 - Pleinlaan 2 - 1050 Brussel
Tel. 02/629.39.08 - Fax 02/629.38.52
E-mail: info@cvo-khnb.be
www.cvo-khnb.be

"Time to boost your academic English"

Join us for a special crash course in 'English for academics'.

All courses are subject to change and will be organized only if a sufficient number of students enroll.

Information: Jeanine Billens, director
E-mail: jbillens@vub.ac.be
Tel. (02) 629.24.51

De Moeial zoekt schrijvers, fotografen & redactiemedewerkers.
Iets voor jou?

Redactievergadering, elke woensdag om 20 uur: Triomflaan 35.

De redactie is niet verantwoordelijk voor persoonlijke meningen & fouten tegen de Nederlandsche taal.

("Bezbojenik" = "Stankar" "The Atheist at His Beach" Magazine of the Moscow Regional Committee of the All Union Communist Party, April 15, 1931, No. 8, Moscow)
В капиталистическом мире 35 миллионов безработных.
35 Million Unemployed in the capitalistic world.

PHO. K. Y. & H. K.

Tot de volgende keer maar weer!

ПАПА ПИЙ XI: Терпи, сын мой, молись господу, — он ты насытит...

Pope Pius XI: "Be patient, my son, pray to the Lord, — He will feed you..."